

Mladina Kranja se že nekaj mesecev pripravlja na letošnji Dan mladosti in na rojstni dan maršala Tita. Za 25. maj pa se ne pripravlja le mladina Kranja, temveč tudi ostali meščani in mladina Gorenjske. Letos bo mladina oba praznika še dostojneje praznovala kot prejšnja leta. Od 22. do 24. maja se bo v Kranju zbralo nad 1000 mladincev in mladink iz vseh republik na 5. mladinskem festivalu »Bratstvo - enotnost«. Mladinci iz Subotice, Prištine, Slavonskega Broda, Niša, Šamaca, Bosanskega Šamaca, Bitolja in Kranja se bodo srečali na športnih igriščih in kulturno-prosvetnih odrih.

Pripravljalni odbor, ki mu predseduje predsednik OSS Andrej Verbič in, ki je istočasno tudi pokrovitelj 5. mladinskega festivala, je izdelal že dokaj podroben načrt sporeda prireditev za festival. Vsa športna tekmovanja bodo na igriščih SD »Triglav«, medtem ko bo kulturni del sporeda v Prešernovem gledališču in v dvorani Sindikalnega doma.

»Bratstvo - enotnost«

Pripravljalni odbor je v povezavi tudi s kranjskim garnizonom »Stane Zagare«. Z njegovo pomočjo bo moč preskrbeti za vse mladince izven Kranja primerna pre-

nočišča. V Savskem logu bo zraslo tiste dni novo šotorsko mesto, kjer bodo imeli mladinci tudi vsakovečerne zabave. Zabave s plesi pa bodo tudi v vseh večjih kranjskih gostinskih lokalih, tako da bo letošnje praznovanje 25. maja res v znamenju veselega razpoloženja.

Zlasti veliko zanimanje za V. mladinski festival je med vajenci. Le-ti bodo tekmovali v tem, kdo bo več pomagal, da bo festival čim bolj uspel. Mladina Kranja pa bo za Dan mladosti organizirala, da bodo vse ulice in steherna hiša mesta skrbno okrašena. B. F.

Prve stanovanjske stolpnice v Kranju (proti Zlatemu polju) so že pod streho. Foto: F. Perdan

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XII., ŠT. 29 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 13. APRILA 1959

Ob 40 - letnici KP Jugoslavije

Priprave na jubilejne dni

Na glavni proslavi v Beogradu bo govoril tovariš Tito, v Ljubljani pa Luka Leskošek

Mikrati, ko se bližajo jubilejni dnevi KPJ — 40-letnica Kongresa združenja, ki je bil od 20. do 23. aprila 1919. leta v Beogradu, stopnjujejo tudi priprave na to zgodovinsko obletnico.

Glavna svečanost bo v Beogradu. Na predvečer, 19. aprila, bo slavnostna seja CK KPJ, na kateri bo govoril generalni sekretar CK ZKJ Josip Broz - Tito. Njegov referat bo posvečen 40-letnici KPJ. Pričakujejo, da bo na tej seji sprejetih tudi več sklepov v zvezi s tem jubilejem. Na sejo so povabili tudi preživle udeležence I. in II. kongresa, goste iz vseh republik, ugledne javne in kulturne delavce.

Po slavnostni seji bo posebna prireditev posvečena tej obletnici. Program te prireditve, katerega besedilo je napisal književnik Oskar Davičo, je nekakšno kronološko obujanje spominov vseh važnejših dogodkov iz zgodovine ZKJ.

Naslednji večer, 20. aprila, bo svečana akademija tudi v Ljubljani. Govoril bo član IK CK ZKJ tovariš Luka Leskošek. Svečane govore oziroma prireditve, tako iz Beograda kot tudi iz Ljubljane, bodo prenašale radijske postaje.

Kako bomo praznovali v našem okraju?

Predsednik okrajnega odbora za proslavo 40-letnice KPJ, tovariš Ivan Bertonec, je na to vprašanje pojasnil, da ni posebnih lokalnih priprav. Zlasti ne v času, ko bodo v Beogradu in Ljubljani proslave. Široke priprave za svečane seje in akademije po kolektivih in

vseh bi lahko samo zmanjšale veličino tega dogodka. Zlasti še, če niso dane možnosti, da bi bile prireditve res kvalitetne. Lahko bi zožile pomen tega našega, vsejugoslovskega jubileja na ozke lokalne prireditve. Zato je zaželeno, da ljudje poslušajo zlasti prenose teh proslav iz naših središč. Lokalne proslave, če so pripravljene, so zaželeno šele po centralnih proslavah.

Potrebno pa je, da so ob tem prazniku okrašeni vsi kraji, da tudi zunanji izgled naših krajev odraža razpoloženje ljudi ob tem zgodovinskem prazniku. K. M.

Po trodnevni konferenci ZK v »Iskri«

POSEBNA ODGOVORNOST KOMUNISTOV

Pretekli teden je bila v tovarni Iskra v Kranju redna letna konferenca Zveze komunistov. Probleme ki so bili na dnevnem redu, so pretresali v treh komisijah: v politično - ideološki, gospodarski in organizacijsko - kadrovski.

Na konferenci je bilo ugotovljeno, da večina osnovnih organizacij ZK v tovarni Iskra niso bile dovolj politično aktivne. Da je politična aktivnost komunistov v tovarni Iskra majhna, nam kaže tudi to, da je 60% komunistov brez zadolžitve v družbenih organizacijah in drugih organih, ali pa samo z eno nepomembno zadolžitvijo, kot na primer član hišnega sveta in podobno.

Premalo pozornosti so komunisti posvetili prav mladini. Zelo važna je tudi družbeno-ekonomska vzgoja komunistov v Iskri za uspešno upravljanje. Pomembnost te vzgoje pa se odraža v ustanovitvi izobraževalnega centra. V seminarjih in strokovnih tečajih se je izšlo 500 članov kolektiva.

Na konferenci je bilo precej kritičnih pripomb na račun družbenih in političnih organizacij v tovarni Iskra, predvsem pa na račun delavskega in družbenega upravljanja. Dosti je bilo govora tudi o delavkah v Iskri. Tu je zaposleno 1349 žena, od teh pa je le 85 članic Zveze komunistov. Za večjo politično aktivnost žena v tovarni Iskra se bo organizacija ZK zavzemala s tem, da se žene razbremenijo v opravljanju majhnih družinskih opravil in se jim da možnost izobraževanja tudi na politično-ideološkem področju.

Sklenili so, da bodo posvetili več pozornosti tudi sprejemanju mladih delavcev v vrste Zveze komunistov. Konferenca je prav tako sklenila zaostri delo in odgovornost članov ZK v raznih organizacijah. Važni sklepi so bili sprejeti tudi glede življenske ravnih delavcev, predvsem o družbeni prehrani, stanovanjih, o zdravstvu in podobno. Posebno mesto, v sprejetih smernicah, so tudi zaključki o odnosih v podjetju. Tudi na tem področju nalagajo članom ZK posebno odgovornost.

Štafeta mladosti Več tisoč mladincev in športnikov pripravljenih za štart

Samo še dober teden in štafeta mladosti bo stekla. V sredo, 22. aprila, bo glavna štafeta stekla iz Ljubljane skozi Medvode do Kranja. Tu bo prenočila. Naslednji dan, 23. aprila, bo nadaljevala naprej proti Jesenicam, Kranjski go-

ri in Vršiču. Tam bo štafeto prevzela primorska mladina.

Glavne priprave so za številne lokalne štafete, ki jih je več kot lani. Največja sprememba je v izboru krajev, koder bo štafeta tekla. Letos je obisk štafet dokaj bogatejši in širši, ni vezan zgolj na znane kraje iz NOB nego na razne dogodke iz vseh štirih desetletij dela KPJ in SKOJ.

Zelo pestro s pripravami za štafete je škofješko področje. Tu je skupno 12 lokalnih prog. Ze v Fužinah, v Poljanski dolini, se pripravljajo tri proge, in sicer iz Ziri, Lednice in Sovodnj. V Poljanah se bo štafeti pridružila še štafeta iz Črnega kala in Bukovega vrha. Tudi v Čošnjici, Selški dolini se bodo zbrale tri štafete: iz Lipenske planine in Ledine ter iz Davče. V Skofji Loki pa se bodo ostalim štafetam iz dolin pridružila še štafete iz Rovt, Kopačevega vrha iz Godešča.

Štafete, ki bodo prispele v Kranj, se tudi živahno pripravljajo. Tu bodo prinesli pozdrave iz Ljubelja, Storžiča in Jezerškega. Posebna štafeta bo prišla iz Kravca, Jamnika, Podpreče in Kovorja. Republiški štafeti, ki bo tekla po glavni cesti, bodo v Radovljici izročili svoje štafete mladinci iz Kroke in Dobrave ter štafete iz Begunj. Do Lesc bo pritekla štafeta iz Bohinja čez Koprivnik. Posebna štafeta pa bo tekla iz Jezerc čez Mrzli studenec in Spodnje Radovne do Jesenic; s Triglava in Camira mimo Peričnika pa bo prišla štafeta v Mojstrano.

V štafetah bodo sodelovali razen mladine tudi alpinisti, gasilci, člani športnih ter telesnovzgojnih društev in drugi.

Letna konferenca ZK v Savi KADRI IN ODNOSI Kranj, 12. aprila

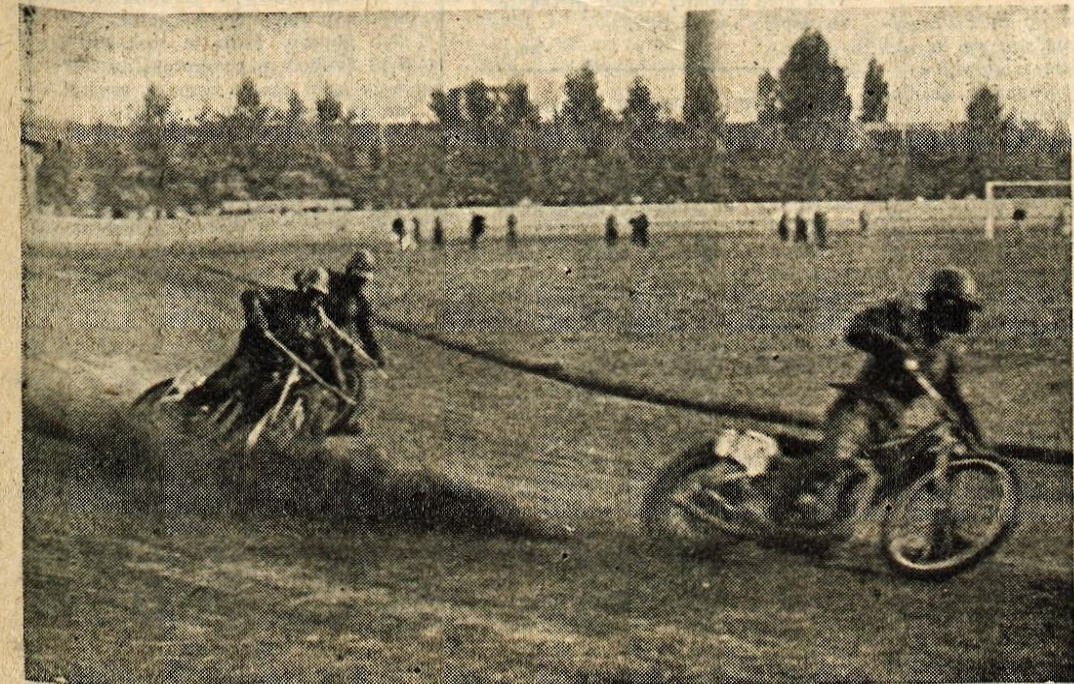
Razen številnih pomembnih vprašanj o delu organizacije ZK v tovarni gumijevih izdelkov »Sava« v Kranju, so komunisti na redni letni konferenci, ki je bila danes dopoldne, razpravljali predvsem o dveh dokaj perečih vprašanjih, ki se že dlje pojavljata v podjetju: o pomanjkanju kvalificiranega delavskega kadra ter o nezdravih odnosih med samoupravnimi organi in vodstvom podjetja. Današnja razprava in sprejeti sklepi pa bodo prav gotovo pomenili prelomnico v podjetju in je že v bližnji prihodnosti pričakovati, da bo »Sava« šla isto razvojno gospodarsko pot kot druga podjetja. B. F.

Dan vajencev

Okrajni komite LMS Kranj je že začel s pripravami za 21. maj — dan vajencev, ki ga bodo letos, ob 40-letnici KPJ in SKOJ, bolj slovesno praznovali kot prejšnja leta. Večje proslave bodo na Jesenicah in v Kranju. Združene bodo s kratkim kulturnim programom. V drugih krajih bodo proslave v okviru vajenskih šol. Po vseh vajenskih šolah bodo priredili tudi razstave vajenskih izdelkov, kjer bodo vajenci prikazali svoje znanje.

Ob dnevu vajencev bodo po vseh šolah tudi predavanja o pravicah in dolžnostih vajencev, o volgi ZK in o družbenih problemih komunice. Razmišljajo tudi, da bi bilo treba s šolsko reformo pouk na vajenskih šolah tako spremeniti, da ne bi vzgajale samo delavca - strokovnjaka, ampak tudi delavca - upravljavca. V vajenske šole bi bilo predvsem treba uvesti nov predmet — družbeno upravljanje.

T.

V Kranju bo letos končno vendarle dograjen vsaj en športni stadion. S tem seveda potrebam po športnih objektih še ne bo zadoščeno, čeprav bo ureditev stadiona Mladosti v Stražišču za nadaljnji razvoj športa dokajšnjega pomena. Stadion bo uredjen do 31. maja, ko bodo v Kranju prve letošnje speedway dirke. Takrat bodo startali v konkurenci za svetovno consko prvenstvo za leto 1959 najboljši Jugoslovani, Avstrijci, Poljaki, Nemci in Čehi

Pester spored

Priprave za praznovanje 40-letnice KPJ so v blejski občini v polnem teku. Skrbno izdelan je že tudi okvirni spored prireditev, ki bodo prihodnje dni. Tako bo 25. aprila osrednja proslava v Kazini na Bledu, na kateri bo sodeloval Okrajni učiteljski pevski zbor »Stane Zagare« iz Kranja. Na Slamnikih bodo 1. maja odkrili spominsko ploščo v spomin na posvetovanje komunistov, ki je bilo tu dne 20. aprila 1941. leta.

Tudi v okoliških krajih se skrbno pripravljajo na praznovanje. — Svoboda iz Spodnjih Gorij bo dne 26. aprila s sodelovanjem pevcev

iz Zasipa priredila akademijo v Domu v Sp. Gorjah; na akademiji bo sodelovala tudi igralska skupina, ki študira znano odrsko delo »Tuje dete«. Društvo žena in društvo invalidov pa bosta priredila izlete v Begunje in bolnišnico Franja. — KPD Bohinjska Bela pripravljata za 1. maj uprizoritev Čufarjeve drame »Polom«. TVD »Partizan« Gorje bo izvedlo večjo telovadno akademijo na prostem, razen tega pa se bodo tri ekipe udeležile tudi teka »Ob žici okupirane Ljubljane«.

Mladina blejske občine pripravljata za 9. maj posebno mladinsko javno oddajo. Kolektivi vseh šol v občini so že tudi sestavili svoj spored: v aprilu in maju bodo obiskali partizanske kraje in grobišča, šoloobvezna mladina pa se bo udeležila tudi številnih športnih tekmovanj. Nadalje sindikat podjetja »Gorjana« pripravlja samostojno proslavo v Gorjah, prebivalci Mlinega in kolektiv vile Bled pa bodo imeli podobno proslavo na Minem. — Za 24. maj je napovedana velika športna prireditev v vajah v Boh. Beli s sodelovanjem rezervnih oficirjev z Bleda, iz Bohinja in z Jesenic ter pripravnik garnizona Boh. Bela. -jb

PABERKI PO SVETU

IRANSKO KMETIJSTVO

Iranski minister za kmetijstvo, general Hasan Akhavi, je odločil, da v njegovem resoru daktiografkinje in tajnice ne smejo biti lepotice. Takole je to pojasnil: »Ne samo, da so one slabe delavke, ampak slabe vplivajo tudi na — moško okolico!»

DE GAULLE — KANONIKI

Iz zgodovine je znano, da so francoski kralji nosili tudi naslov kanonika. Vatikan se je zdaj odločil, tako pišejo rimski časopisi, da bo ta naslov podelil tudi predsedniku De Gaulli.

Tako bo tudi De Gaulle postal kanonik bazilike Svetega Ivana Laterinskega v Rimu.

CENA ŽENA V ANGLIJI

Angleški advokat Francis je izgubil ženo. Točneje, njegovo ženo je zapeljal in odvedel Frederick Ecclestone. Francis ga je tožil in zahteval odškodnino. Sodišče v Londonu je razsodilo, da mora Ecclestone plačati Francisu odškodnino 7500 funtov, ker je žena toliko vredna.

V Londonu so odprli biro za zakonska posredovanja, ki je edinstven na svetu:

Crnecem iz Jamaike, ki jih je v Angliji precej, daje ta biro možnost, da si »kupijo« belo ženo za 75 funtov. To lahko plačajo celo v obrokih, po 1 funt na teden.

»MI SMO ŠKODLJIVI ZA NAŠ OTOK«

Sicilija ima svojo avtonomno vlado in poseben parlament.

V tem parlamentu sedi tudi monarhist Guttadauro, ki je predložil res originalen zakon. Če bi bil njegov predlog osvojen, bi nihče od sedanjih poslancev ne smel ponovno kandidirati.

Svoj predlog je Guttadauro takole razložil:

»Vsi mi, ki tu sedimo, brez izjeme, smo pokazali, da smo škodljivi za naš otok in za njegovo avtonomijo. Prihodnost Sicilije je morda popolnoma kompromitirana zaradi našega antisocialističnega delovanja. Nihče od nas torej ne zasluži zaupanje narodov Sicilije; to bi bilo treba z zakonom utrditi.«

Predlog ni bil sprejet. Je pa dokaz gnilobe parlamentarne ureditve na Siciliji.

TRADICIJA

Baronica Coutts je umrla pred 150 leti. Zapustila je močno banko, ki nosi njeno ime. Te dni je novi direktor te banke postal znani britanski finančnik Sir Kenneth Peppiatt, ki je bil doslej visoki funkcionar Britanske banke. Ni pa mogel postati direktor banke Coutts, če ni — odstranil brk. To pravilo je uvedla baronica, ki ni nikoli mogla trpeti ljudi z brki. Vsi uslužbenci v njeni banki, od direktorja do vratarjev, so morali spoštovati njeno voljo.

Ceprav je Sir Kenneth Peppiatt ugleden človek, ni nič pomagalo: brke je moral odstraniti. Tradicija je pri njih važnejša kot marsikaj drugega...

IZDAJA ČP »GORENJSKI TISK« — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR — DIREKTOR IN ODGOVORN I UREDNIK SLAVKO BEZNIK — TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475 — UPRAVE ST. 397 TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-1-135 — IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH — LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA NAROČNINA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI Medvedja usluga miru

Medtem ko večina sveta z upanjem upira oči v bližajočo se 11. maj, dan sestanka štirih zunanjih ministrov, pa se še vedno kažejo nekatere pooblaščitve na mednarodnem nebu. Zračni izgredi na poti med Zahodnim Berlinom in Zahodno Nemčijo, omejitve gibanja tujih diplomatov v SZ so samo nekateri temnejši oblaki, ki spet kalijo ozek trak vedrine in upanja v zbliznanje med obema stranema. Se najbolj resen med njimi pa je odločitev italijanske vlade, da bo instalirala na svojem ozemlju ameriška raketna oporišča. Pravzaprav je do sklepa o tem prišlo že lani, zdaj pa je rimska vlada tudi podpisala sporazum z ZDA.

Že sama odločitev je obsodbe vredna, še bolj negativen pa je trenutek, ki so ga v Rimu izbrali za njo. Prav zdaj, ko se ves svet pripravlja na prvo srečanje med obema nasprotnima taboroma v povojnem času, na srečanje, ki dejansko obeta otlpljivejši rezultate, Italija s takimi ukrepi zaostrojuje mednarodni položaj in moti pomirljivo vzdušje pred sestankom. Malone vse ostale članice Atlantske zveze z evropske celine so odbile grad-

tev oporišč za izstreljevanje atomskih raketnih izstrelkov na svojem ozemlju. Vse se namreč predobro zavedajo, da od tam ne bodo samo poleteli raketni izstrelki proti nasprotniku, ampak, da bo njihovo ozemlje tudi prva tarča za nasprotnikov povračilni napad. Prav tako pa zdrava politika miroljubnih prizadevanj brani tem deželam, da bi se zatekle, k takim skrajnim sredstvom, preden niso izčrpali nenasilnih sredstev za iskanje sprave in sporazuma.

Le Italija kljubuje tem očitnim resnicam. Jalovi so njeni izgovori. Češ da gre zgolj za »obrambna sredstva«. Generalni sekretar KP Italije Togliatti je te trditve zavril kot smešne. »To so lahko,« je pristavil, »samo sredstva za napad«. Socialistični časopis »Avanti« pa je zapisal, da je sklenitev tega sporazuma zapletla Italijo v velike neupodobnosti in da je težko predvideti, kako se bo iz njih izvlekla. Italija je s tem prevzela nase vse tveganje — piše list — da bodo v primeru vojne proti njej avtomatično storili povračilne ukrepe. S tem korakom — končuje »Avanti« — se je Italija uvrstila

med vse tiste sile, ki so proti puščanju napetosti v svetu.

Jugoslavija je bila vedno proti vzpostavljanju takšnih raketnih oporišč kjerkoli v svetu, zato ker kvarno vplivajo na pomirjevanje v svetu. Toda ko jih zdaj postavljajo v njeni neposredni bližini, v sosednji Italiji, je lahko tem manj ravnodušna. Zato je naš veleposlanik že pred letom dni protestiral pri italijanski vladi sprčo njenega sklepa, na minulih tiskovnih konferenci v državnem sekretariatu za zunanje zadeve pa je naš predstavnik spet obsodil sedanjí sporazum o gradnji izstrelišč za raketne projekte v neposredni bližini naših meja.

Če sodi ta ukrep v vrsto tistih, ki smo jih našli na začetku in ki naj bi »utrčili« postojanke vsake strani pred pogajanjí, potem lahko samo rečemo, da v resnici zelo malo koristijo, boljševarstvu ozračja pred tako važnim sestankom, saj vnašajo vanj kopico sumničenj, dvomov in ponovne napetosti.

Zato so vsi ti ukrepi medvedja usluga miru v svetu.

MARTIN TOMAZIČ

v nedeljo smo zabeležili

ŽELEZNIČARJI SO PRAZNOVALI

Kranj, 12. aprila Danes dopoldne so železničarji Kranja proslavili dan železničarjev, ki je vezan na zgodovinski dogodek splošne stavke železničarjev 15. aprila 1920 in na tragičen spomin z Zaloške ceste v Ljubljani, ko je izgubilo življenje 13 borcev za pravice delovnega človeka. — Na okrašenih železniški postaji so se razen železničarjev zbrali tudi predstavniki delavskih kolektivov Kranja in predstavniki družbenih in množičnih organizacij. O pomenu tega praznika je govoril načelnik ljubljanske direkcije za železniški promet Franc Zagorc. — Železničarji Kranja so ob tej priliki razvili svoj sindikalni prapor. K. M.

ZA BOLJŠE SODELOVANJE

Kranj, 12. aprila Pretekli teden je prispela v Kranj skupina dijakov iz Zemuna. Tu so gostje kranjskih dijakov in redno obiskujejo pouk na Gimnaziji Kranj.

Med svojim bivanjem v Kranju so imeli dijaki iz Zemuna izlet na Krvavec, ogledali so si tudi Ljubljano, danes pa so obiskali Bled

OBČNI ZBOR OBČINSKEGA ODBORA ZVVI

Kranj, 12. aprila Nad 60 delegatov enajstih osnovnih organizacij Zveze vojaških vojnih invalidov se je danes dopoldne zbralo v dvorani Trgovinske zbornice na rednem letnem občnem zboru. Po izčrpnih poročilih so delegati živahno posegli v razpravo. Razen številnih sklepov za delo v prihodnje so sklenili, da bodo letos ob 40-letnici KPJ priredili več izletov v znane partizanske kraje. Da bo njih delo uspešnejše, bodo v bodoče tesneje sodelovali z organizacijo ZB in drugimi političnimi ter družbenimi organizacijami. -an

KONCERT GLASBENE SOLE JESENICE

Jesenice, 12. aprila V Delavskem domu je Glasbena šola z Jesenic priredila danes koncert v počastitev 40-letnice KPJ in 90-letnice Železarne Jesenice. Gogenci so s svojim izvajanjem navdušili številne poslušalce.

VI. PREMIERA ČUFARJEVEGA GLEDALIŠČA

Jesenice, 12. aprila Čufarjevo gledališče je sinoči uprizorilo že šesto premiero v tem letu. V režiji prof. Jožeta Tomažiča so jeseniški gledališčniki naštetirali Goodrich-Hackettovo dramo »Dnevnik Ane Franck«. Sceno je pripravil Bojan Čebulj.

OBČNI ZBOR OBČINSKEGA ODBORA ZVVI

Kranj, 12. aprila Nad 60 delegatov enajstih osnovnih organizacij Zveze vojaških vojnih invalidov se je danes dopoldne zbralo v dvorani Trgovinske zbornice na rednem letnem občnem zboru. Po izčrpnih poročilih so delegati živahno posegli v razpravo. Razen številnih sklepov za delo v prihodnje so sklenili, da bodo letos ob 40-letnici KPJ priredili več izletov v znane partizanske kraje. Da bo njih delo uspešnejše, bodo v bodoče tesneje sodelovali z organizacijo ZB in drugimi političnimi ter družbenimi organizacijami. -an

KRVODAJALSTVO V OSPREDJU

Kranj, 12. aprila Danes dopoldne je bil v sejni dvorani OLO redni letni občni zbor občinskega odbora RK, ki se ga je mimo 55 delegatov udeležilo več zdravstveno-prosvetnih delavcev in predstavnikov družbenih organizacij. Po izčrpnih poročilih in razpravi so sprejeli sklepe, da mora biti še vnaprej največja skrb RK krvodajalstvo, borba proti alkoholizmu, skrb za male asanacije, borba proti tuberkulozi, skrb za zdravstveno-prosvetni kader in podmladek. Na občnem zboru je bil sprejet tudi sklep, da se dose-danji občinski odbor RK Cerklje priključi kranjskemu odboru. -an

NA CERKLJANSKEM ODRU

Cerklje, 12. aprila Dramska sekcija KUD »Valentin Kokalj« iz Visokega je danes popoldne gostovala na cerkljanskem odru z ljudsko dramo v devetih slikah »Močeca usta«. Zvečer je ista skupina nastopila tudi v Zalogu pri Komendi. To je doslej že enajsto gostovanje igralske skupine z Visokega, ki je povsod doživela med gledalci veliko priznanje za uspelo uprizoritev. -an

RAZSTAVA TURŠKIH VPADOV

V Mestnem muzeju v Kranju je že nekaj časa odprta razstava: Turški vpadi na slovenska tla. Razstava, ki jo je pripravil Narodni muzej v Ljubljani ob sodelovanju Vojnega muzeja v Beogradu in Muzeja v Ptujju, pomeni lep primer sodelovanja med jugoslovanskimi muzeji. Razstavno gradivo je razdeljeno v dva dela. Prvi govori o turškem napadu, drugi pa o obrambi pred njim. Poleg sodobnih listin, ki opisujejo ropanje Turkov ter fotografiranih posnetkov utrjenih taborov in mest, je zanimivo predvsem razstavljeno orožje takratnega časa: buzdovani, bojne sekire, kladiiva in cepci, železni biči, meči, helebarde, hadjarji, oklepi, čelade, ščiti in podobno. Razstava je vzbudila velik odmev, posebno med šolsko mladino. Obiskovalcev so že do sedaj našli preko 4000.

Se nadalje spremljivo. V jasnih nočeh nevarnost slane

S. Š.

naša kronika

OB ŠESTLETNICI SMRTI VELIKEGA REVOLUCIONARJA BORISA KIDRIČA

Slovesna seja Upravnega odbora Sklada Borisa Kidriča in podelitev nagrad
Vsa jugoslovanska javnost se je te dni poklonila spomenu velikega tvorca socialistične misli Borisa Kidriča.

V soboto, 11. aprila, ob 6-letnici njegove smrti, je bila svečana komemoracija pred grobnico narodnih herojev v Ljubljani, kjer je pokojni Kidrič pokopan. Številni delovni kolektivi, politične in družbene organizacije so polagale vence na pokojnikov grob.

V okviru te obletnice je bila tudi slovesna seja upravnega odbora Sklada Borisa Kidriča. Predsednik te organizacije Viktor Avbelj je ob tej priliki govoril o pomenu sklada za razvoj ekonomskih, družbenih in naravoslovnih ved in njihovem pomenu za naše socialistično gospodarstvo, kar je glavni cilj tega sklada.

Na podlagi lanskeoletnih razpisov so podelili 16 nagrad. Prvo nagrado v višini 600.000 dinarjev je prejela ekipa kirurške klinike v Ljubljani pod vodstvom dr. Božidarja Lavriča za uspešno operacijo srca z uporabo metode ekstrakorporealne cirkulacije. Tudi druge nagrade so podeljene za pomembne uspehe naših znanstvenikov.

Hkrati so razpisali 23 novih mest za štipendije iz Sklada Borisa Kidriča in nove teme za nagrade. Nagrade za prihodnje leto so razpisane za znanstveno dejavnost na področju kmetijskih znanstev, črne metalurgije, urbanizma in socialne medicine. K. M.

KONGRES ZK HRVATSKE KONČAN

V soboto, 11. aprila je v Zagrebu končal delo IV. kongres ZK Hrvatske. Kongres je soglasno odobril delo CK ZK Hrvatske med III. in IV. kongresom. Izvolili so nov CKH, ki šteje 97 članov. Novo Izvoljeni CK se je zatem sestal in znova izvolil dr. Vladimirja Bakariča za generalnega sekretarja.

KAKO BOMO PRAZNOVALI 1. MAJ

1. maj je že od nekdanj praznik borbene enotnosti delavskega razreda, ki ga že leta in leta praznujejo po vsem svetu. Praznovanje letos sovпада s proslavami ob dnevu 40-letnice KPJ in SKOJ.

Po priporočilih Zveze sindikatov Jugoslavije bo letos Republiški sindikalni svet v dneh pred 1. majem priredil mitinge v vseh delovnih kolektivih, ki se jih bodo udeležili tudi prebivalci okoljskih krajev. Mitinge bodo imeli politično-manifestativni značaj. O 1. maju — prazniku dela, o uspehih naše socialistične graditve, o zgodovini delavskega gibanja itd. bodo na njih govorili tudi delegati kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije. V prazničnih dneh pa bodo sindikalne organizacije v podjetjih prirejale skupinske izlete v kraje, kjer so 1. maj proslavljali že pred vojno.

»Svobode« in kulturno-prosvetna društva bodo pred 1. majem pripravila akademije s kulturno-umetniškimi programom, koncerte pevskih zborov, godb in orkestror. Svet Svobod in prosvetnih društev je že izdal enoten osnutek programa za proslave ob 1. maju.

O POTOVANJU PO AZIJI IN AFRIKI

Pretekli četrtek popoldne je predaval v Kranju svetnik iz kabineta predsednika republike, tovariš Milutinovič, o potovanju predsednika Tita po azijskih in afriških deželah.

Predavatelj je živo opisal nekatera značilna doživljaja tega potovanja, ki se ga je udeležil kot član spremljevalca. Govornik je omenil možnosti velikega sodelovanja na gospodarskem in drugih področjih med našo deželo in obiskanimi deželami.

Tovariš Milutinovič je imel v petek in soboto enaki predavanji tudi na Jesenicah in na Bledu. K. M.

POLITIČNA SOLA V RADOVLJICI

V sredo je v Radovljici začela z delom 3-mesečna mladinska politična šola. Obiskuje jo 34 mladinskih aktivistov radovljiške občine. Pouk imajo dvakrat tedensko v popoldanskih urah.

naš razgovor

23 000 kilometrov s kolesom

Nobenega dvoma ni — predsednik Turističnega društva Kranj, Stane Tavčar, je zelo spret in požrtvovalen predavatelj. Njegova predavanja »Lepote skandinavskih držav«, »Holandija — dežela cvetja in njeni ljudje« ter »Svetovna razstava v Bruslju« so mu priverila dokajšnjo popularnost. Da je temu tako, je potrdilo tudi njegovo zadnje predavanje pretekli četrtek v Kranju; na programu je bila »Svetovna razstava v Bruslju«, vodni del pa je bil posvečen obisku nacističnega taborišča Dachau.

Brez zadrege lahko trdim, da še nobeno predavanje zadnjih let ni bilo ovrednoteno s tolikimi superlativi kot tokratno. In obisk? Dvorošo Prešernovega gledališča so poslušalci zasedli do zadnjega kotička. — Predavanja so v okviru Turističnega društva Kranj.

»V poldrugem letu sem imel 120 predavanj,« je pripovedoval tovariš Tavčar, ko sem ga tistikrat nagovoril v gledališki avli. »Predvsem sem obiskoval Gorenjsko.«

»Kaj vas je privedlo do odločitve, da se v svojem prostem času s tolikšno resnostjo ukvarjate z izobraževalnim delom?«

»Predvsem to, da so fotografski posnetki z mojih potovanj po Evropi zbužali pri ljudeh precejšnjo pozornost. Takrat me je obšla želja, da bi svoja potopna zapažanja, doživljaje in vtise posredoval ljudem v obliki predavanj.«

»Dejali ste, da ste potovali po Evropi. Kako ste potovali in katere države ste obiskali?«

»Odločil sem se za ceneno prevozno sredstvo. Petnajst evropskih držav, razen

Španije, Portugalske in držav Vzhodnega bloka, sem prepotoval s kolesom. Prvega — deal bi — poskusnega potovanja na Dunaj, sem se lotil 1953. leta. Kasneje sem postal podjetnejši prevoznik sem 23.000 kilometrov. Na teh svojih potovanjih sem nabral tudi množico barvnih posnetkov; ti diapozitivi — imam jih okrog tisoč — so najgovornejši in najzanimivejši komentator mojih predavanj.«

»Kako ste zadovoljni z obiskom na predavanjih?«

»Obisk je zadovoljiv. Zlasti v krajih, kjer sem že predaval, so dvorane vedno tesno zasedene. Vabila izobraževalnih

centrov, Ljudskih univerz, šolskih ustanov in prosvetnih društev kar dežujejo. V kratkem bom predaval tudi v Ljubljani.«

»Imate tudi letos v načrtu kakšno potovanje?«

»Rad bi obiskal Španijo in Portugalsko, vendar o svojih načrtih ne bi rad govoril. Na moč radi se izjavljam.«

»Ste bili na svojih potovanjih deležni kakšnih posebnih dogodkov?«

Tovariš Tavčar je za trenutek umolknil, nato je začel: »Med najbolj razburljive doživljaje štejem tistega, ko so me na potovanju po Turčiji, na 90 km dolgi poti skozi puščavo Konya, napadli na pol divji ovcarski psi. Takrat sem menda potokel vse svetovne hitrostne rekorde s kolesom. Če ne bi po naključju izgubil s priljažnika zavitek s brano, ki je pse zadržal, res ne vem, kako bi se končalo.«

»Kaj pa prijetni dogodki?«

»To je bilo v Dovru, ko sem prvič svopil na angleška tla. Do kože premočen sem se pred nevihto zatekel v neko vežo. Tamkaj me je odkril »Bobby« — angleški policist. Kar ustrašil sem se, kajti menil sem, da bom imel sitnosti. Ko pa sem mu povedal, odkod sem in da sem turist, me je odpeljal do prvega hotela, kjer so me pogostili in prenočili. O kakšnem plačilu niso hoteli nič vedeti. Povedali so le, da je to uredil »Bobby.«

»Kaj menite o našem turizmu v primerjavi z inozemskim?«

»Ne znamo izkoristiti vseh možnosti, ki se nam ponujajo.«

NOVE KLAVNICE

v Kranju, Škofji Loki, Radovljici in na Jesenicah

Število goveje živine pada - 40 odstotkov mesa uvažamo iz drugih področij - Klavnice in mesnice so zastarele in tehnično slabo opremljene

Na zadnji seji Okrajnega ljudskega odbora in na nedavnem občnem zboru Gospodarske poslovne zveze Kranj so med drugim ugotovili, da v živinoreji niso bile izvršene vse naloge perspektivnega plana, zlasti ne glede povečanja krmske baze. Potrošnja mesa in mesnih izdelkov neprestano narašča. Za območje okraja je treba uvoziti vsako leto večje količine mesa.

Živinoreja, z izjemo prašičereje in kokošereje, v preteklih dveh letih ni bistveno napredovala. Statistični podatki nazorno kažejo, da močno nazaduje predvsem govedoreja. Skupno število goveje živine se je v zadnjih dveh letih zmanjšalo za 2458 glav (za približno 7%). Stalež živine je bil lani enak kot leta 1939. Leta 1958 tudi molznost krav ni narasla in ne celotna proizvodnja mleka. Odkup mleka v kranjski mlekarji se je lani zmanjšal za več kot 250 tisoč litrov. Po statističnih podatkih so zadrage v letu 1957 odkupile 364.000 litrov mleka manj kot v letu 1956, v letu 1958 pa se je odkup zmanjšal še za nadaljnjih 423.000 litrov.

V nasprotju z upadanjem proizvodnje mleka pa lahko ugotovimo lep napredek v proizvodnji mesne govede, zlasti prašičev. Ta napredek moramo delno pripisati že rajonizaciji živinorejskih področij, ki se specializirajo na kar močno vpliva pogodbeno pitanje živali in ugodni tržni pogoji. Kljub temu pa moramo še vedno uvažati približno 40% svežega mesa iz drugih območij. Naraščanje potrošnje mesa bo še nadalje večalo primanjkljaj, če se ne bodo izkoristile velike možnosti, ki jih imamo v okraju za povečanje prirastka govede in prašičev. Stalež naše govede močno zmanjšuje veliko povpraševanje po teletih, ki jih prekomerno koljemo in tako zmanjšujemo možnosti prirastka. Od

skupnega prirastka 19.000 telet jih je bilo v letu 1958 zaklanih kar 13.000. Za rejo jih je torej ostalo le 6000. Istočasno pa je bilo zaklanih 7000 odraslih govede.

Odkup klavne živine in prašičev gre v glavnem preko kmetijskih zadrug, vendar bolj administrativno kot stvarno. Dejansko odkupujejo neposredno odkupovalci mesarskih podjetij.

Pri odkupu živine je ugotovljeno, da so zadrugne in mesarske organizacije preplačevale živino, predvsem klavno govedo in mesnate prašiče. Vse to povzroča prebijanje splošne ravni cen in pretaka precejšnja sredstva na vas. Preskrba s mesom je bila doslej zadovoljiva. Velik odkup v spomladanskih mesecih pa še bolj ogroža čas od aprila do avgusta, ko odkup močno pade, potrošnja pa se zaradi turistične sezone dvigne. Težave bodo nastajale vse

dokler naša mesarska podjetja ne bodo tehnično tako opremljena, da bodo lahko razpolagala z zadostnimi rezervami za kritje potreb v času, ko pride do nesorazmerja med ponudbo in povpraševanjem.

Ko govorimo o preskrbi naših mest s svežim mesom in mesnimi izdelki, moramo ugotoviti skrajno zastarelost naših klavnic in delno tudi prodajne mreže. Modernizacija klavnic, ki je pogoj za preprek in sodobno preskrbo potrošnikov, pa zahteva občutno zmanjšanje števila klavnic. Danes je v okraju 22 klavnic in 88 prodajalnih mest. To je še vedno odraz prejšnje privatno-obrtniške razdrobljenosti z majhnimi kapacitetami.

Tehnična opremljenost naših klavnic in mesnic ne ustreza več sodobnemu načinu klanja, predelave in prodaje. Vse klavnice so sta-

re in v večini primerov brez hladilnic, ali pa so predelovalni obrati ločeni od klavnic. Niti ena klavnica nima notranje transportne naprave za prevoz zaklane živine v hladilnice. Pomanjkljive so tudi sanitarne naprave.

Tudi mesnice so stare in je način prodaje mesa in mesnih izdelkov že vrsto let nespremenjen. Le nekaj mesnic ima hladilnike in stroje za rezanje mesnih izdelkov.

Ureditev klavnic je sedaj močno ovirala načelna razprava o tem, kakšna naj bo stopnja koncentracije, zlasti v zvezi s klavnico v Zalogu pri Ljubljani. Stališče republike je, naj bi večje in sodobne klavnice gradili ali adaptirali na Jesenicah, v Radovljici, v Kranju in v Škofji Loki. Letos bodo že prenovili klavnice v Radovljici in delno v Kranju.

A. T.

Pred IV. kongresom Zveze sindikatov Jugoslavije

220.000 delavcev upravlja jugoslovanska podjetja

Delegati za IV. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo 23. aprila, so že prejeli poročilo o delu Zveze sindikatov v preteklem letu. Poročilo poudarja, da so hiter gospodarski vzpon, razvoj socialistične demokracije in okrepitev neposredne vodilne vloge delavskega razreda v naši državi neizogibno vplivali tudi na spremembe v značaju, vlogi in funkcijah sindikatov v Jugoslaviji.

Zveza sindikatov vidi najuspešnejšo ureditev vseh problemov delavskega razreda v razširjenju

družbenega in delavskega samoupravljanja, zlasti pa v razvijanju delavskih svetov in komun. Sindikati so usmerili svojo dejavnost v to, da bi razdeljevanje dohodkov v podjetju in komun. postalo ena izmed prvih nalog za nagrajevanje po delu in zboljšanje življenjskega standarda.

Sindikalne organizacije so s svojim prizadevanjem za boljše življenjske pogoje delovnih ljudi, za nove družbene odnose v delovnih kolektivih in za usposabljanje delavskega razreda za upravljanje

precej pripomogle k neprestanemu in močnemu gospodarskemu razvoju države. Samo po uvedbi delavskega upravljanja se je narodni dohodek povečal za okoli 70% ali za več kot 11% na leto. Izvoz se je v zadnjih treh letih povečal za več kot 70%. Obenem so se realne plače povečale za 22%, naraščajo pa tudi izdatki za šole, bolnišnice, promet, komunalne ustanove, stanovanjska poslopja in podobne objekte družbenega in življenjskega standarda.

Kot poudarja poročilo, je Zveza sindikatov mnenja, da je bil tak razmah gospodarskega in družbenega razvoja odvisen od razvoja razpredene mehanizma družbenega samoupravljanja in od sprostitve iniciativnosti neposrednih proizvajalcev. Jugoslovanska podjetja upravlja neposredno nad 220 tisoč delavcev in uslužbencev. Razen tega je izpopolnjevanje komun. zblizalo individualne in skupne interese na široki podlagi, s čemer se je okreplil in razširil sistem neposredne demokracije pri nas.

-k

Naši ljubi otroci...

Simfonični koncert orkestra Srednje glasbene šole z Reke v Prešernovem gledališču v Kranju...

Vzdušje v dvorani: koncertno, z rahlim prizvokom nezanimanja.

Občinstvo: konglomerat odraslih, ne povsem odraslih — vmes pa kot zagoda — naši ljubi otroci...

Orkester zasede svoja mesta. Aplavz. Dirigent stopi pred orkester. Aplavz. Dlanj se ogrejejo...

Na sporedu je J. S. Bach: Koncert za dve violini in orkester v d-molu. Loki drsijo preko strun. Dvorana se pogrezne v molk. Čudovito...

Prvi stavek »Vivace« je končan. Vihar navdušenja, ki noče pojnati. Naši ljubi otroci ploskajo kot na nogometni tekmi.

Drugi stavek »Zagajo« je pet minut. Dolgočasje lega na dvorano. Škoda, da naši ljubi otroci niso cepljeni tudi zoper to nevednost! Tamkaj v zadnjih vrstah se je dolgočasje razpaslo v pravcato epidemijo. Otroci se presedaajo, topotajo, polglasni pomeneč se sprevrže v bihitanje. Trije nadobudni fantiči so uprizorili pravcati boksmatch.

Mojster Bach, sila si s svojimi forti, ki tako čudovito prevpijejo koncertno vnetje naših ljubih otrok.

Drugi stavek »Largo, ma non tanto« je »prežagane«. Aplavz. Otroci so navdušeni, ker jim ni treba dušiti prekipevajočega veselja.

Dirigent bi rad začel s tretjim stavkom »Allegro«. — Ne bo nič, državljani! Otroci so preveč »allegro«, da bi jih potisnil v adagio ali moderato. Priznaj, maestro, da še nisi nikdar dirigiral pred takšnim občinstvom. Se boš že navadil. V Kranju ploskamo za vsakim stavkom.

Na vrsti je W. A. Mozart. Trije stavki — trije aplavzi. In potem.

Kako ljubki so naši ljubi otroci s svojo iznajdljivostjo. Kljub temu, da jih orkester grozovito moti, so si pravkar izmislili novo igr. Čudovito... Zabavno...

Najrajši bi se jim pridružil. Ze trgam svoj koncertni program in svaljam kosce papirja v majhne kroglice.

Frrr... Tik mimo ušesa mi prileti papirnata kroglica in — pok! Državljan dve vrsti pred menoj se bliskovito obrne. Njegovi pogledi me strupeno prebadajo.

Z očmi mu skušam dopovedati, da mu kroglice nisem jaz poslal v plešo in da svojo »bombico« še tiščim v pesti. Če bi me še nekaj sekund prebadal z očmi, pa bi mu jo bil pokazal.

Ob 40-letnici KPJ

Spored proslav

16. 4. ob 20. uri:

v sejni dvorani OLO Kranj predavanje tov. Milana Apiha: »O PROCESU V BILEČI«.

19. 4. RTV — prenos iz Beograda:

ob 9. uri:

slavnostna seja CK ZKJ, nato prenos z množičnega mitinga na mestu, kjer je bil I. kongres (govorila bosta tov. Tito in tov. Ranković):

ob 20. uri:

umetniška akademija (prenos iz prostorov beogradskega velešejma).

20. 4. RTV — prenos iz Ljubljane:

ob 17. uri:

masovni miting na Trgu revolucije. Govoril bo tov. Leskovšek Franc - Luka;

ob 20. uri:

slavnostna akademija — prenos iz Unionske dvorane.

21. 4. ob 20. uri:

slavnostna akademija v Prešernovem gledališču v Kranju.

22. 4. ob 19. uri:

koncert glasbene šole Kranj v počastitev 40-letnice KPJ; gojenici glasbene šole bodo izvajali dela jugoslovanskih skladateljev.

26. 4. ob 15. uri:

proslava na Okroglem.

Od 22. do 26. aprila:

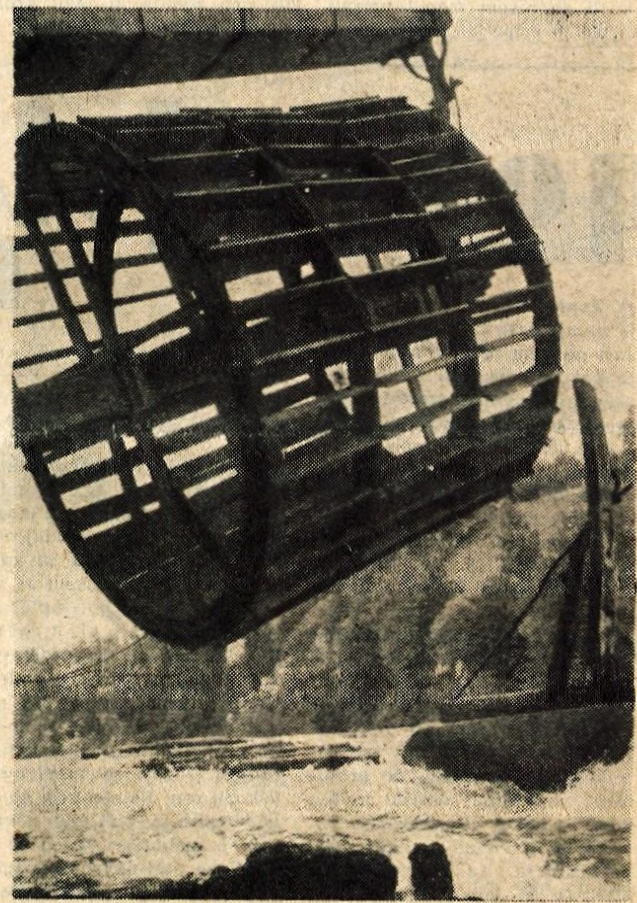
organizirajo osnovne organizacije SZDL s sodelovanjem kulturnih društev in sindikalnih podružnic svoje proslave.

TV sprejemniki bodo v dneh 19. in 20. aprila na naslednjih mestih:

- Sindikalni dom,
- Dom JLA,
- Klub gospodarstvenikov (trg. zbornica),
- Tovarna Sava — sindikalna dvorana,
- Hotel Evropa,
- Samski dom na Planini.

Občinski komite ZKS Kranj
Odbor za proslavo 40-letnice
KPJ

Naša razglednica

STARI MLIN

Foto: F. Perdan

V Begunjah nov zdravstveni center

V begunjski graščini se danes zdravijo bolniki za duševne bolezni. Tu v Begunjah so našli zanje miren kotiček, v katerem si krepijo zdravje in usposablajo za nadaljnje delo. Graščino so v marsičem preuredili, da je prijetnejša, mikavnejša.

Bolnišnica je bila ustanovljena pred dobrimi štirimi leti. Trenutno je v njej 260 bolnikov, med njimi je 145 žensk. Strokovno je povezana z bolnišnico Ljubljana - Polje. Kolektiv bolnišnice je še mlad, saj raste vzporedno z njenim razvojem; trenutno šteje 90 ljudi. Razen skrbi za bolnika in za življenje v bolnišnici nasploh, skrbi kolektiv še za ekonomijo. Zelo uspešna je tudi delovna terapija. Zene — bolnice se mnogo ukvarjajo z ročnim delom. Vsako leto

tečaje za izobrazbo zdravstvenega in strelnega osebja. Klubske prostore izkoriščajo bolniki tudi za razvedrilo. Na vrtu imajo lepo urejena športna igrišča, ki jih bodo letos še izpopolnili. Prav v vsem je videti veliko skrb uprave kolektiva, da bi bolnikom uredili čim prijetnejši dom.

V bolnišnici pripravljajo tudi nekatere novosti. V načrtu je mentalnohigijenska poslovalnica za ljudi z duševnimi in živčnimi motnjami. V ta namen so že uredili ustrezne prostore, ki bodo funkcionalno povezani z bolnišnico. Posluževalci se je bodo lahko prebivalci Gorenjske, pa tudi drugih krajev. Uredili so zobozdravstveno službo, ki bo hkrati služila potrebam prebivalcev Begunj in okoliških vasi.

do pobude. da bi spremenili sedanjo bolnišnico v psihonevrološki senatorij. V Begunjah so namreč idealni klimatski in tudi drugi pogoji za tako zdravstveno ustanovo.

Skupna skrb kolektiva se prav povsod čuti v prizadevanju za zdravje ljudi.

Razstave ročnih izdelkov pacientk iz Begunj si vedno ogledajo številni obiskovalci

prirajejo razstavo ročnih izdelkov, ki vzbudi vselej veliko zanimanje. Tudi strokovne in politične vzgoje članstva ne zanemarjajo. V ta namen so uredili lepe klubske prostore, v katerih prirajejo razne

Eno osnovnih vprašanj, s katerim se ukvarjajo že nekaj let, je ureditev centralnega ogrevanja prostorov. To bi bilo potrebno že s higienskega, zlasti pa še z gospodarskega stališča. Prišlo je tudi

»Pššš! Bo mir ali nel« se je neke spredaj oglasila pritajena grožnja. — Kako malo smisla in razumevanja imajo ljudje z otroki. Pustite jih ubože, naj se zabavajo po svojem. Konec koncev so koncerti zelo redke kulturne zabave, ki so kdaj pa kdaj dostopne tudi našim otrokom.

Ko so »odžagali« Haydnov koncert, pa spet aplavz — ne zavoljo nagrajevanja, temveč aplavz zaradi aplavza. Hej, otroci, kdo bo bolj treskal z dlanmi!

Kaj bi s koncertom, zabavno je pa le bilo!

S. S.

ŽELJE

FADJO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 8., 10., 13., 15., 17., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 13. APRILA

11.00 Aleksander Uhl: Allegro con brio; 11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Gibalni duh; 11.35 Dva prizora iz opere Kavalir z rožo Richarda Straussa; 12.00 Srbske pesmi in kola; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Ivan Kukovec: S proizvodnim sodelovanjem uredimo tudi mlade sadovnjake in vinograde; 12.25 Pojo jugoslovanski pevci zabavne glasbe; 12.45 Stevan Hrišič: Simfonična fantazija za violino in orkester; 13.30 Majhni zabavni ansambl vam igrajo; 13.50 Nastopa mešani zbor delavskega prosvetnega društva Domžale p. v. Staneta Habeta; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Pogovor; 14.35 Vokalni koncert sopranistke Anite Mezetove in basista Miroslava Čangaloviča, pri klavirju Marijan Lipovšek; 15.40 Listi iz domače književnosti — Juš Kozak: Passer domesticus; 16.00 V svetu opernih melodij; 17.15 Srečno vožnjo! 18.00 Radijska univerza — Rudi Supek: Humanizacija dela in delavsko samoupravljanje; 18.15 Poje Ljubljanski oktet; 18.30 Športni tednik;

TOREK, 14. APRILA

8.05 Operne arije pojo solisti zagrebške Opere; 8.40 Potopisi in spomini — Prežihov Voranc: Na domačih in tujih tleh — V.; 9.00 Iz filmov in glasbenih revij; 9.30 Isaac Albeniz: Iberia, simfonična suita; 10.30 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Skoberneta; 10.30 Klavir v ritmu; 10.45 Za dom tet; 11.30 Oddaja za otroke; 12.00 Zvoki s Havajev; 12.15 Kmetijski nasveti — Vet. Franc Skušek: Zdravstvena zaščita mladih živali

Vojko Novak

v farmski vzreji; 12.25 Revije slavnih baritonistov 13.30 Tri skladbe Franza Liszta; 13.55 Pisan venček narodnih; 14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 Humoreska tega tedna — Somersert Maugham: Mravlja in kobilica; 16.00 Za glas in žene; 11.00 Stirje samospevi Vasilija Mirka; 11.15 Igra Vaški kvintbene jubitelji; 17.15 Zabavne melodije; 18.00 Domače aktualnosti

SREDA, 15. APRILA

8.05 Poje Invalidski pevski zbor p. v. Radovana Gobca; 8.25 Zname melodije v ritmu Latinske Amerike; 8.45 Pojeta Lola Novakovič in Frank Sinatra; 9.00 Jezikovni pogovori; 9.15 Emil Adamič: Koroška suita; 9.40 Pet minut za novo pesmico — P. Sivc: Novice; 9.45 Kotiček za mlade ljubiteje glasbe; 10.10 Nekaj znanih popevk za prijetno razpoloženje; 10.35 Violinske skladbe Panča Vladgerova in Karla Szymanovskega igra Ali Dermelj; 11.00 Zabavn potpourri; 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Pogovor; 12.05 Frano Pavia: Rapsozija za veliki orkester; 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Pargonja; 12.25 Igra Kmečka godba; 12.45 Tri pesmi iz Gershwina-ve opere »Porgy in Bess»; 13.30 Zborovske skladbe hrvatskih skladateljev; 13.45 Polke in valčki Johanna Straussa; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Gibalni duh; 14.35 Ralph Vaughan Williams: »Ose« — odlomk iz scenske glasbe; 15.40 Iz krvi rdeče... (Tone Čufar); 16.00 Koncert po željah; 17.15 Sestanek ob petih; 17.35 Jugoslovanske partizanske pesmi na narodno motiviko; 18.00 Kulturna kronika; 18.15 Dve Chopinovi polonezi; 18.30 Igra kvartet Dorka Skoberneta; 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Dmitrij Sostakoski XI. simfonija; 21.00 Jugoslovanski operni pevci na tujih posnetkih; 22.15 Novi obrzi — nove popevke; 22.35 Pavel Sivc: Variacije za violino in klavir; 23.10 S popevkami po Evropi; 23.40 Bohuslav Martinu: Dvojni koncert za godalni orkester, klavir in timpani.

ČETRTEK, 16. APRILA

8.05 Drobne orkestralne skladbe; 8.40 Potopisi in spomini — Prežihov Voranc: Na domačih in tujih tleh — VI. 9.00 Venček narodnih; 9.20 Zabavna ruleta; 10.10 Tri priredbe Johanna Straussa za klavir; 10.35 Igrata godana orkestra Lawrence Welk in Steve Allen; 11.00 Venorske in sopranske arije; 11.30 Oddaja za cicibane; 12.00 Igra trio orgic Andreja Blumauerja; 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Novak: Proizvodni poskusi v vinogradništvu; 12.25 Vedre melodije in popevke; 13.30 Karl Stamic: Koncert za klarinet, fagot in orkester; 13.55 Koroške narodne pesmi poje Mariborski komorni zbor pod vodstvom Rajka Sikoška; 14.15 Turistična oddaja; 15.40 Na platnu smo videli; 16.00 Popoldanski koncert operne in orkestralne glasbe; 17.15 Pesem, melodija in ritem; 18.00 Četrkova reportaža; 18.15 »Takšno so padli za našo svobodo...«; 18.45 Radijska univerza — dr. Metod Mikuz: Borba KPJ za enotnost ljudskih množic; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 20.50 Portret Avgusta Cesarca; 21.30 Iz zakladnice komorne glasbe; 22.15 Po svetu jazz; 23.10 Nočni koncert.

M. P.

Srečal sem prijatelja in se ga razveselil, bolj razveselil, kakor sončnega dne. Po pozdravu sva dolgo molče stopala po cesti, opazovala ljudi in življenje, ki ga je obujala prihajajoča pomlad.

»Greš z menoj,« me je vprašal. »Kam?« sem odvrnil in ga pogledal.

»Ne vprašuj in pojdi,« je sledil ukazujoči odgovor.

»Pa grem,« sem odvrnil in se vdal v usodo. Premišljeval sem: »Le, kaj neki ima za bregom.«

Pričakoval sem, da mi bo kaj povedal. Nič ni rekel. Vprašati pa nisem hotel, ker se je vedno jezil na mojo radovednost. Šla sva vedno hitreje in nazadnje sva že skoraj tekla. Nikakor nisem mogel razumeti, zakaj se mu je tako mudilo.

»Vidiš,« je nenadoma rekel in se sredi koraka ustavil.

»Nič ne vidim,« sem odvrnil in ga pogledal v oči, kakor bi hotel ujeti njegov pogled in z njegovimi očmi odzreti proti cilju.

»Poglej,« je rekel in pokazal z roko.

»Da, vidim,« sem odvrnil in bil nemalo presenečen, ker sem pričakoval, sam, ne vem, kaj.

Komaj dvajset metrov proč je bila majhna neugledna hišica. No, to res ni bila hiša, hiša, prav v nobenem primeru, ne. Lahko bi ji rekel, da je bila stara podrtija in tej misli se nisem mogel upirati. Zakaj me je pripeljal prav semkaj,

sem skušal uganiti. Nisem našel pametnega odgovora.

Mojo pozornost je vzbudil človek, ki se je nenadoma pojavil med podboji vrat. Bil je postaven. Imel sem vtis, da se je moral skloniti, preden je stopil na dvorišče. Gledal sem ga in prav tedaj je iz sence, ki jo je delala hišica, prišel na sonce. Bil je res pravi možak, možak, kakor se jih redko vidi. Ni bil možak samo zaradi postave, toda v njem je bila drža, ki je toliko povedala. Takoj za tem, pa je bil že zopet v senci. Oblak je zakril vir svetlobe.

»Stopiva tja,« je rekel prijatelj in zakorakal na dvorišče.

»Že grem,« sem rekel, toda prepričan sem bil, da me ni slišal.

»Pozdravljen,« je rekel neznanec.

»Oho,« je odvrnil neznanec z globokim basom in mu stisnil roko. Močno mu jo je stisnel, narkar jo je podal še meni.

»To je moj prijatelj,« je rekel Ivan.

»Tako,« je odvrnil neznanec in bil sem prepričan, da me je sprejel v svoj krog.

»Stopiva z mano,« je rekel.

Sedeli smo v njegovem stanovanju, vsaj on ga je tako imenoval. Nanj je bil sila ponosen. Na staro mizo je postavil steklenico žganja in nalil pijačo v kozarce. Prinesel je še hleb kruha in nož. Pili smo žganje in jedli kruh. »Ste že dolgo tukaj,« sem vpra-

šal neznanca, ker mi ni dala žilic miru.

»Že dve leti,« je odvrnil. »Sprva mi je bilo težko. Nisem vedel, kam naj se denem. Pa so mi pomagali delavci v tovarni. Nekega dne sem hodil po mestu in se ustavljal pred tole podrtijo. No, saj to ni več mesto, to je že izven mesta. Bila je prazna. Dobil sem dovoljenje in sem se vselil. Sedaj imam svoj dom in lahko čakam.«

»Na lepšega,« sem vprašal.

»Na lepšega,« je odvrnil. »Toda tukaj sem zadovoljen. Človek ne sme imeti prevelikih zahtev in želja.«

»Želje,« sem rekel in se zamislil.

»Kaj bi z željami,« je rekel Ivan. »Vsi ljudje imajo želje, eni majhne, drugi velike. Nekaterim se kar mimogrede izpolnijo velike želje, drugim pa vse življenje niti ena majhna.«

»Želja ni vse,« je odvrnil neznanec. »Tudi voljo je treba imeti. Še bolj, kot voljo, pa prijatelje. Brez prijateljev ne bi bil nikoli v tej moji podrtiji. Škoda, da ni žene doma. Ta vam bi znala bolje povedati.«

»So vam pomagali,« sem vprašal in se nasmehnil.

»Vse so mi pozidali. Poglejte vrata in okna. Vse to so mi podarili. Poglejte mojo staro posteljo. Tudi to so mi podarili. Vse to je ležalo v kletih in nazadnje se je znašlo pri meni. Vsak nekaj mi je prinesel in jaz sem si

ustvaril lep kotiček. To so dobri ljudje.«

Gledal sem ga v oči in videl, kako je govoril besede: »to so dobri ljudje!«. Koliko vere v ljudi je bilo v teh besedah. Njegove oči so božale predmete, ki so mu jih podarili prijatelji. Tudi meni so se maenkrat zdeli taki, kakor bi oživel in istočasno tako dragoceni, kakor ne vem kako starinsko pohištvo, ki ima veliko vrednost. V vseh teh predmetih je bila toplina, ki je grela, pa še kako je grela.

»Popijmo,« je rekel Ivan in dvignil kozarec.

»Da,« je odvrnil neznanec, »za moje prijatelje.« Potem je nagnil glavo in zvrnil vase kozarec žganja.

»Pojdimo,« je rekel in stopil proti vratom.

Šla sva za njim in čakala, kaj nama bo še povedal. Zopet sem imel isti občutek, kakor takrat, ko sem prišel, ko je bil med podboji vrat. Naredil nama je prostor in se naslonil na zid poleg vrat.

»Poglejta gore,« je rekel. »Kako so lepe. Če sem v mestu med zidovi, me je velikokrat strah, pred ne vem čem. Tu pa sem tako svobodno, tako toplo mi je v tem ognjišču.«

»Najbrž ima človek včasih res tak občutek,« sem odvrnil.

»Tako bo,« je rekel Ivan.

Vsi trije smo se zagledali proti goram in naenkrat me je obšla misel, da jih ni mogoče z nobeno silo premakniti. Bil sem do kraja prepričan, da je človek, res človek, najmočnejša sila na svetu.

gorenjske bodice

△ Zoper kinematografe prihaja zadnje čase toliko pritožb, da sam ne vem, kam z njimi. No, to pot se bom lotil samo blejskega »kinematografa« kakor pravi Oča s Krana.

Preklicano trda prede tistemu, ki si hoče ogledati film ob nedeljah. Prodaja kart je namreč bolj zamotana kot gordijski voz. Ob nedeljah vrtijo filme ob 15., 18. in 20. uri. Vstopnice pa si lahko nabaviš po naslednjem vrstnem redu: do 15. ure prodajajo samo karte za prvo predstavo, to je ob 15. uri, med 17. in 18. uro lahko kupiš karto za naslednjo predstavo in šele po 18. uri lahko kupiš karto za zadnjo predstavo. Pa recite, če ni to zares nenačuden »vozni red«. Zdaj že nekaj časa razmišljam, kako bi bilo moč prodajo kart poenostaviti. Kako prijetno bi bilo, če bi lahko obiskovalec kupil vstopnico za drugo ali zadnjo predstavo že sredi popoldneva.

△ Kdo bi si mislil, da bodo zdravstveno ambulanto v Cerkljah, ki je začela z rednim de-

lom 1. aprila, že koj ob rojstvu vzeli v precep.

Ondan sem srečal znanca, ki jo je nekako takole obtesal: »Že tisto, da bo ambulanta začela z delom 1. aprila, mi ni posebno ugajalo. Razen tega je bilo rečeno, da bosta zdaj obratovali samo splošna in zobna ambulanta. No, pa sem se vseeno odpravil na pot; hotel sem se znebiti dveh ali treh škribin, ki mi delajo preglavice, kar pomnim. Ko sem prišel v Cerklje, sem vprašal po novi ambulanti. Pa so me samo debelo pogledali in skomignili z rameni. Nisem se pustil ugnati v kozji rog. Naletel sem na dva mladeniča in tudi nju povprašal po ambulanti. Eden je pokazal po vaši navzdol, drugi pa navzgor. Jaz pa — ne boš me ne! Kar po sredi sem jo ubral in ne zaman. Našel sem tisto preklicano ambulanto. Dasiravno je bilo precej zgodaj, sem našel v čakalnici precej ljudi. Načeli smo besedo o tem in

onem in se naposled ustavili pri zobeh. Kar pri srcu me je stisnilo, ko smo ugotovili, da zobni oddelek še ne deluje. Jaz pa brž do službujočega zdravniška. Pojasnil mi je, da trenutno še nimajo zobozdravnika in da tudi ne ve, kdaj ga bodo dobili. Po tem pojasnilu se je število čakajočih za polovico zmanjšalo. Vidite, tu tiči zajec! Čemu govore o zobni ambulanti, če še ne posluje? Ne bo napak, če bodo tudi na vrata ambulante pribili napis, kako je s to stvarjo. Tako ljudje vsaj ne bodo po nepotrebnem čakali. Mnogi so prišli tudi iz doka oddaljenih krajev. Jaz na primer sem vzel pod nogo kar 10 km dolgo pot. Deset tja, deset nazaj — 20 km dolg sprehod za prazen nič. Menda bi le kazalo razglasiti, kdaj, kje in kako posluje takšna ustanova, pa čeprav je na deželi. — Pa drugič še kaj.

Vas pozdravlja Vaš

Bodičar!

VIHAR POD TRIGLAVOM

Riše Milan Batista

Brigada Franceta Prešerna

145

Od sobe do sobe so se prebijali partizani. Vsak hodnik je bil trdnjava zase — ampak bombaši so jih zmagovali drugo za drugo. Ko so belogardisti uvideli, da se jim bliža konec, se je iz gradu dvignila pod nebo bela raketa, znak za vdajo. 695 zagriženih belogardistov se je z dvignjenimi rokami zbralo na grajskem dvorišču pred kupom odvrženega orožja.

146

Tako je prva gorenjska brigada že takoj po ustanovitvi dokazala, da ne nosi zaman ime Franceta Prešerna, ki ga je dobila po zmagi nad Turjakom. Kmalu po tej zmagi se je spet vrnila na Gorenjsko. Po petdnevnih hudih bojih z nadmočnimi nemškimi četami je je 30. sept. 1943 spet ustavila na Žirovskem vrhu, odkoder je bila krenila na slavno pot.

147

Spet je prišla zima — tretja partizanska zima. Bataljon Prešernove brigade je hitel iz Češnjice po uspešni akciji nazaj na Pokljuko. Utrujeni borci so se ustavili v Lovčevi koči; bili so povečini Bohinjci, vajeni snega in planin, ampak kljub temu jih je pot navkreber po vdijajočem se snegu zelo izmučila. V topli koči so se razmestili k počitku.

148

Medtem ko je bataljon počival v Lovčevi koči, se je od te kočje spuščal v dolino Obadov oče z Gorjuš. Ob sledi, ki jo je puščal za seboj, so bili tu in tam veliki rdeči madeži. Kri? Ne. Stari Obad je od časa do časa spustil v sneg rdečo barvo, da bi tisti, ki bodo šli po tej poti, laže našli do kočje. Kam je tako hitel, je vedel edino on...

ŠPORT

Dobra igra - nič izkupička

Triglav in Jesenice sta v včerajšnjih srečanjih slovenske nogometne conske lige ostala spet praznih rok. Kranjčane je kljub dobri igri v Murski Soboti premagal odlični domačin Maučec, Jeseničani pa so že vodili z 2:0, vendar so zaradi neborbenosti pustili gostom iz Ljubljane odnesti obe točki.

PO VODSTVU 2:0 — PORAZ
JESENICE : LJUBLJANA 2:3 (2:2)

Jesenice, 12. aprila
Za današnje prvenstveno srečanje med Jesenicami in enajstorico Ljubljane, je bilo na Jesenicah veliko zanimanje in se je ob igrišču zbralo približno 1000 gledalcev. Prve minute igre so potekale dokaj neurejene, kmalu pa so domačini prevzeli pobudo in zagospodarili na igrišču. V 22. minuti je Luzner s približno 30 metrov ostro streljal in žoga je obitela v mreži. Doma-

čini so po tem uspehu zaigrali še boljše in kmalu je Kobler zadel rezultat na 2:0. Po drugem zadetku pa so domačini povsem popustili. Že v 37. minuti so prejeli prvi gol, dve minuti za tem pa je Brezigar rezultat izenačil. Strel je bil sicer nevaren, toda vratar Volarič ga je slabo ocenil.

Drugi polčas je bil precej manj zanimiv kot prvi del igre. Domačini so igrali neborbeno, pa tudi gostje niso pokazali kaj posebnega. Napadi so se menjavali v obeh obrambnih prostorih, vendar številnih priložnosti napadalci niso znali izkoristiti. Dve minuti pred zadnjim sodnikom žvižgom je napadalec Ljubljane Haneman izkoristil napako domačinov Gaserja ter Volariča in brez težav dosegel končen rezultat.

Jeseničani so tudi danes pokazali, da se po lepo priborjenem vodstvu ne znajo več boriti. Gledalci in igralci so bili s sodnikom Pelharjem iz Postojne zadovoljni.

MAUČEC PREMAGAL TRIGLAV
SOTOTA : TRIGLAV 3:0 (3:0)
Murska Sobota, 12. aprila
Igrišče Murske Sobotre — vreme: malce oblačno — gledalcev 2000 — strelci: Maučec v 30., 43. in 45. minuti za Soboto — sodnik: Glavič (Maribor).

Za današnje srečanje med kranjskim Triglavom in Soboto je bilo med domačini veliko zanimanje, saj se je zbralo na igrišču 2000 gledalcev, ki so upravičeno pričakovali popoln uspeh Sobotre.

Že v prvih minutah so domačini nevarno napadli na vrata Kranjč-

NEGIGIANJE

JESENICAN SPEC PRVAK
GORENJSKE

Ze prejšnjo nedeljo je bilo na Bledu končano letošnje kegljaško prvenstvo Okrajne kegljaške zveze Kranj za člane. Šestinseddeset tekmovalcev je najprej tekmovalo v Kranju, nato na Jesenicah in končno na Bledu; povsod po 200 lučarjev. Najslabše rezultate so tekmovalci dosegli na Bledu, medtem ko je bil v enem nastopu najboljši Šlibar z Jesenic, ki je podrl 892 kegljev. Prvak je postal Jeseničan Spec pred mladim Turkom iz Kranja in rutiniranim Martelancem. Prvih dvanajst tekmovalcev, ki bodo prihodnje nedelje nastopili na republiškem prvenstvu, se je razvrstilo takole: Spec 2517, Turk 2513, Martelanc 2508, M. Ambrožič (oba Kranj) 2493, Šlibar (Jesenice) 2467, Bregar (Kranj) 2457, Pečar (Kr. gora) 2447, Koselj (Jesenice) 2432, Zerjav (Kr. gora) 2427, Šavnik (Jesenice) 2423, Debeljak (Kr.) 2421 in Kordež (Kranj) 2419 podprtih kegljev.

ROKOMET

TESNA ZMAGA MLADOSTI
Kranj, 12. aprila

V II. kolu prvenstva Gorenjske v rokometu je danes popoldne Mladost II po razburilivi igri premagala Savo z rezultatom 15:14 (6:6). V prvem polčasu so igralci Save s hitrimi protinapadi nadigrali domačine, ki so prevzeli vodstvo šele v drugem delu igre in ga obdržali do konca tekme.

Včera popoldne je prvo moštvo Mladosti s tesnim rezultatom odpravilo borbeno moštvo IKS Iskra — 11:9 (6:2).

V I. kolu ženskega prvenstva Gorenjske je STS Kranj premagal Storžič z Golnika z rezultatom 15:4 (7:2).

TVD TRŽIČ : TVD KROPA
32:6 (16:3)

Po hudem porazu s kranjsko Mladostjo prejšnjo nedeljo, so domačini tokrat zaigrali odlično in visoko premagali goste iz Kroke. Številnim prejetim golom gostov je kumoval tudi slab vratar. Z igro domačinov je bilo okoli 250 gledalcev zadovoljnih.

nov, vendar so izsilili le nekaj kotov. Napadalec Triglava so podrl pred vrata Sobotre šele v 23. minuti, toda napad ni bil nevaren. Najboljšemu igralcu na igrišču, Maučecu (Sobota), se obramba Kranjčanov kmalu ni mogla več uspešno upirati in domačin je v 30. minuti zatresel mrežo gostov. Enak uspeh je ponovil še v 43. in 45. minuti, s tem odločil usodo gostov, in dosegel končen rezultat.

V drugem delu igre so bili Triglavani precej boljši, zlasti nevarno pa sta streljala na vrata Sobotre Brezar I in Mihelčič. Premoč gostov je bila očitna in bi lahko z vsaj malo sreče rezultat tudi izenačili.

Kljub trem prejetim golom, se je danes v moštvo Kranjčanov predvsem izkazala obramba, zlasti še vratar Dagarin, nasploh pa so Kranjčani zaigrali dobro. Tudi sodnik Glavič je sodil dobro.

TRŽIČ : BLED 6:2 (5:0)

Domačini so že v prvem polčasu odločili srečanje v svojo korist, medtem ko so v drugem delu povsem popustili. Bleščani so kljub porazu s svojo poštenostjo navdušili gledalce. Najboljša domačina sta bila Markič in Čustojčič. Sodnik Bradaška iz Kranja je bil dober.

TRŽIČ B : LOČAN 3:0 (0:0) - pionirji

Š A H

PRVENSTVO GORENJSKE

Kranj, 12. aprila
Včera se je pričelo v prostorih Šahovskega društva Kranj VIII. šahovsko prvenstvo Gorenjske. Na turnirju sodeluje 12 igralcev z Gorenjske, od tega: 1 mojster, 2 moštvska kandidata, 2 prvokategornika, 5 drugokategornikov in 2 tretjekategornika. Turnir je od 11. do 19. aprila v prostorih ŠD Kranj.

Rezultati — 1 kolo: Drole - Braniselj 1:0, Prestrl - Prelovšek 0:1, Korošec - Krajnik remi, Pogačnik - Misjak 1:0, Hudovernik - Lešnik 0:1, Pristov - Bavdek 0:1, 2. kolo: Braniselj - Bavdek 0:1, Lešnik - Pristov 1:0, Misjak - Hudovernik 1:0, Krajnik - Pogačnik prek., Prelovšek - Korošec remi, Drole - Prestrl 1:0.

Do zaključka redakcije je bila danes v tretjem kolu končana le ena partija, in sicer med Hudovernikom in Krajnikom 0:1.

Po drugem polu je bilo stanje naslednje: Lešnik, Baudek in Drole 2, Prelovšek 1,5, Pogačnik 1 (1) in tako dalje.

LJUDSKA TEHNIKA

USPEŠNO DELOVANJE
AERO KLUBA NA JESENICAH

V počastitev III. kongresa Ljudske tehnike je jeseniški Aero klub poživljal dejavnost. Priredil je 3 začetniške tečaje za modelarje in 1 jadrnlai začetniški tečaj.

Zadnji športni rezultati

I. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

Vardar : Zvezničar 1:1
Hajduk : Dinamo 1:1
Crvena zvezda : Radnički 0:0
Velež : Vojvodina 2:2
Budučnost : Partizan 1:0
Sarajevo : Reka 4:1

II. ZVEZNA LIGA (ZAH. CONA)

Odred : Elektrostrj 0:2
Zagreb : Šibenik 1:1
Proleter : Borovo 3:0
Trešnjevka : Lokomotiva 1:2
Borac : Split 1:1

Slovenska conska nogometna liga

Grafičar : Brank 1:2
Kladivar : Krim 4:2
Slovan : Izola 2:1
Maribor : Rudar 2:0

Prodám vinto 10-tonsko. Naslov v oglasnem oddelku. 2990

Trgevske podjetje SLOVENIJA-SPORT poslovalnica Kranj, sprejme v službo: blagajničarko in verzirano prodajalko. Ponudbe poslati na upravo podjetja. 2991

Razvažalca — treznega in poštenega za razvažanje kruha in pečiva zaposlamo takoj. Samsko stanovanje preskrbljeno. Parne pekarne - slaščičarna Jesenice. 2992

Preključem mesečno vozovnico Sr. Bela — Kranj. Jekovec Polonca, Sr. Bela 7, Preddvor. 2993

Preključem št. bl. 39327 izdane ga v Kmetijski trgovini Kranj dne 21. marca 1958. Vidmar Ivana. 2994

Prodám otroško posteljnico, Kocjanova 17 (Kalvarija) Kranj. 2995
Stalno službo dobi krojaški pomočnik ali pomočnica za velike komade. Galjot Stane, Titov trg 3. 2996

Zdravstveni dom Kranj sprejme kvalificiranega šoferja v honorarno zaposlitev, za pomoč v dežurni službi. 2997

Motorno kolo DKW 250 ccm v dobrem voznem stanju prodám. — Jekovec Rok, Žiganja vas, Križe. 2998

Nos ima črn in za ušesi rjave črte. Bec Stane, Gumarska šola, Kranj. 2980

Prodám novo samsko spalnico. Naslov v oglasnem oddelku. 2981

Motorno kolo Zündapp 250 ccm prodám. Cena ugodna. Franci Knišič, Prebačevo 15 pri Kranju. 2982

Prodám seno 800 kg. Naslov v oglasnem oddelku. 2983

Prodám dobro kravo z 12 do 15 litri mleka dnevno, 7 mesecev breje. Bizjak Franc, Praše 1, Kranj. 2984

Prodám slamo. Jenko, Zg. Brniki št. 79, Cerklje. 2985

Njivo v izmeri 1 ha 50 a, travnik v izmeri 2 ha 60 a vse v Društveni obetonski cesti ugodno prodám. Naslov v oglasnem oddelku. 2986

Prodám skoraj nov otroški vozniček kombiniran. Guštin, Struževo št. 53, Kranj. 2987

Prodám hišo v letoviškem kraju Gorenjske. Naslov v oglasnem oddelku. 2988

Prodám oledandre. Naslov v oglasnem oddelku. 2989

Uprava podjetja »Pekarna« Kranj razpisuje mesto

BLAGOVNEGA KNJIGOVODJA

Pogoj: potrebno kvalifikacijo z najmanj dve leti prakse v blagovnem knjigovodstvu ali podobno v gospodarski organizaciji. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. — Pismene ponudbe sprejema uprava podjetja »Pekarna« Kranj do 25. aprila 1959 z kratkim življenjepišom in opisom dosedanje zaposlitve.

TOVARNA KLOBUKOV »SEŠIR« ŠKOFJA LOKA

razpisuje mesto

MOJSTRA BARVARNE

Pogoj: tekstilni tehnik z nekaj prakse v barvanju. Plača po tarifnem pravilniku, samsko stanovanje preskrbljeno. Pismene ponudbe pošljite na naslov Tovarna klobukov »Sešir« Šk. Loka.

Upravni odbor Tovarne klobukov »Sešir« Škofja Loka razpisuje mesto

TEHNIČNEGA VODJE

Pogoj: inženir kemije, tekstilni tehnik z najmanj 10-letno prakso od tega nekaj v klobučarski industriji; klobučarski mojster z najmanj 20-letno prakso.

Plača po tarifnem pravilniku. — Prijave sprejemamo do vključno 30. aprila 1959.

INDUSTRIJA BOMBAŽNIH IZDELKOV KRAJN

razpisuje

naslednja delovna mesta:

OBRTNI KNJIGOVODJA — potrebna srednja strokovna izobrazba z nekajletno prakso na enakem ali sličnem delovnem mestu.

KUHARICA — samostojna, kvalificirana, za čas semene v počitniškem domu.

DVA TKALSKA MOJSTRA — z nekajletno prakso.

DVA TKALSKA PODMOJSTRA — z nekajletno prakso, lahko tudi tkalca, prosta vojaščina.

Plača po tarifnem pravilniku, za kuharico samsko stanovanje zagotovljeno. Interesenti naj se javijo v personalnem oddelku podjetja, osebno ali pa naj dostavijo pismene ponudbe takoj, oziroma najkasneje do 30. aprila 1959.

Kranj, dne 8. aprila 1959.

KOLESARSKA DIRKE

Kolesarski klub »Mladost« Kranj prireja v počastitev 40. obletnice KPJ kolesarsko dirko po Gorenjski dne, 19. aprila 1959.

Pravico nastopa imajo vsi ljubiteljski kolesarskega športa. Start in cilj v Kranju s pričetkom ob 8.30 uri. Prijave za udeležbo sprejema kolesarski klub »Mladost« Kranj od 14. aprila 1959 dalje v klubskih prostorih.

IZID ŽREBANJA

JUGOSLOVANSKE LOTERIJE

Srečke, ki se končujejo so zadele s spodaj označenimi dobitki din številkami

80	800
01380	30.800
20280	40.800
47860	40.000
414130	200.000
427330	300.000
1	200
1231	20.200
6191	10.200
15191	30.200
25471	80.200
52	1.000
432	2.000
01242	60.000
30572	80.000
3	200
3393	20.200
7403	10.200
302513	600.200
416293	800.200
18434	100.000
21474	100.000
49484	30.000
215	2.000
235	4.000
0075	10.000
0395	10.000
44375	30.000
75425	40.000
86419	40.000
96785	60.000
746	6.000
756	2.000
846	8.000
1496	10.000
4126	10.000
56746	36.000
62496	60.000
82356	30.000
77	400
367	2.000
697	4.000
07937	30.000
34277	40.400
54437	40.000
55537	30.000
80797	30.000
98177	30.400
29838	80.000
39478	80.000
65108	40.000
87018	100.000
044518	1.000.000
519268	200.000
549458	400.000
49	600
79	400
239	2.000
71229	60.000

Skupno je bilo izžrebanih 182.063 dobitkov in 7 premij v skupni vrednosti 93 milijonov dinarjev.

KINO

»RADIO«, JESENICE: 15. do 17. aprila ital. film »BRANIM SVOJO LJUBEZEN«.

»PLAVZ«, JESENICE: 16. in 17. aprila jugosl. film »DALMATINSKA SVATBA«.

»ZIROVNICA: 15. aprila nem. film »KAPETAN IZ KOPENIKA« in jugosl. barv. cinem. film »4 km NA URO«.

»DOVJE - MOJSTRANA: 15. aprila jugosl. film »DALMATINSKA SVATBA«.

»BLED: 14. in 15. aprila japonski film »ATOMSKA BOMBA NAD HIROŠIMO«; 16. do 18. aprila franc. ital. barv. film »HELENA IN MOZJE«. — Predstave vsak dan ob 20. uri, v sredo in soboto pa ob 17. in 20. uri.

»RAVOVLJICA: 16. in 17. aprila ob 20. uri francosko - jugoslovanski barvni cinem. film »LA TOUR, CUVAJ SE«.

»DUPLICA PRI KAMNIKU: 15. in 16. aprila franc. film »ZLA SREČANJA«. Predstava vsak dan ob 20. uri.

»RADIO«, JESENICE: 15. do 17. aprila ital. film »BRANIM SVOJO LJUBEZEN«.

»PLAVZ«, JESENICE: 16. in 17. aprila jugosl. film »DALMATINSKA SVATBA«.

»ZIROVNICA: 15. aprila nem. film »KAPETAN IZ KOPENIKA« in jugosl. barv. cinem. film »4 km NA URO«.

»DOVJE - MOJSTRANA: 15. aprila jugosl. film »DALMATINSKA SVATBA«.

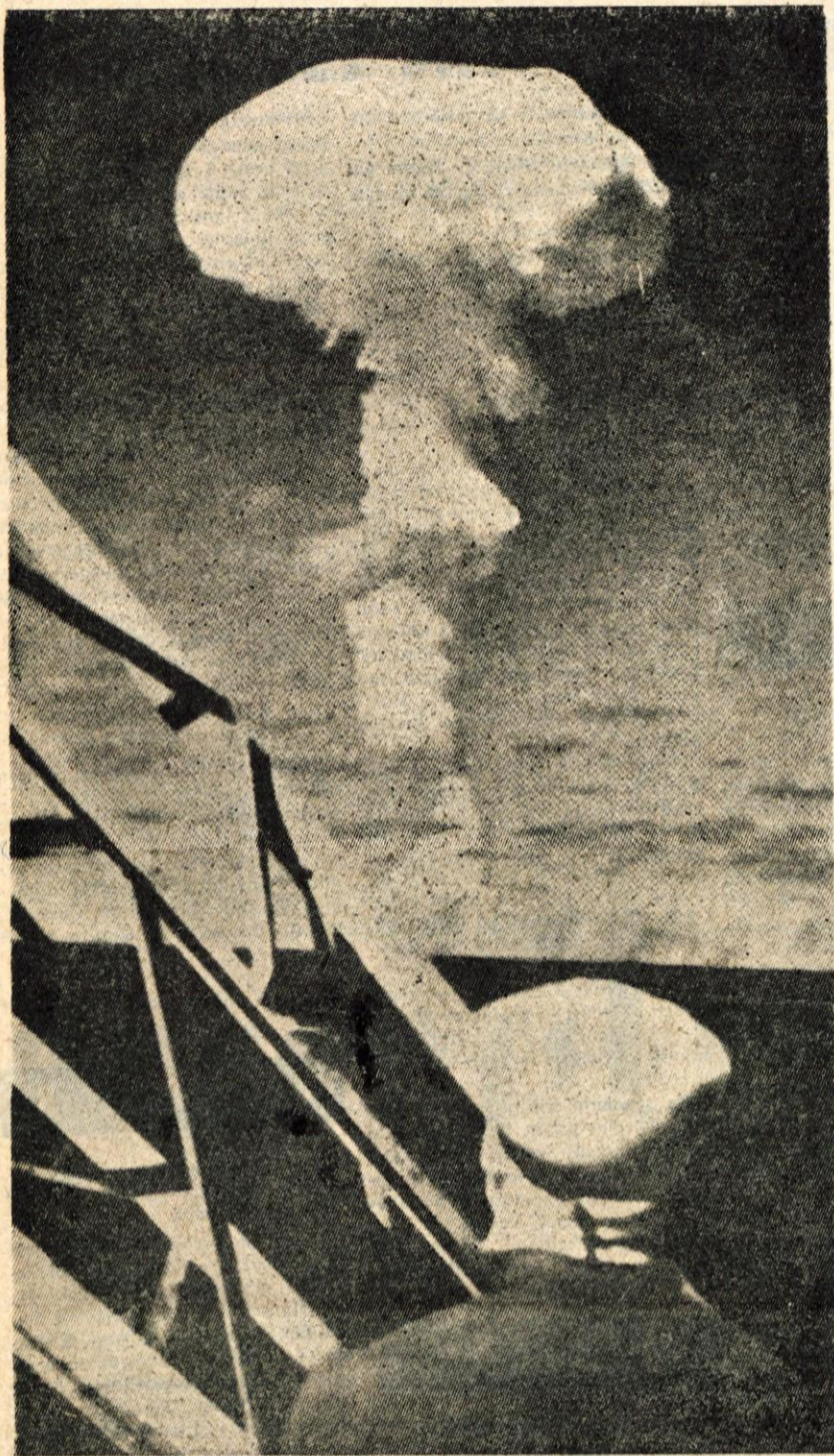
»BLED: 14. in 15. aprila japonski film »ATOMSKA BOMBA NAD HIROŠIMO«; 16. do 18. aprila franc. ital. barv. film »HELENA IN MOZJE«. — Predstave vsak dan ob 20. uri, v sredo in soboto pa ob 17. in 20. uri.

»RAVOVLJICA: 16. in 17. aprila ob 20. uri francosko - jugoslovanski barvni cinem. film »LA TOUR, CUVAJ SE«.

»DUPLICA PRI KAMNIKU: 15. in 16. aprila franc. film »ZLA SREČANJA«. Predstava vsak dan ob 20. uri.

EKSPLOZIJA VODIKOVE BOMBE

Na Pacifiku, v Sibiriji in Nevadi odmevajo eksplozije atomskih bomb. V grozeče, gobaste oblake, ki pomenijo smrt, so uprte oči vsega sveta. Upajmo, da se bo tistih nekaj generalov in politikov premislilo in se pridružilo težnji človeštva, ki hoče izkoristiti nepojmljivo moč, skrito v atomih, v dobrobit, korist in nadaljnji napredek vsega človeškega rodu. Samo prenehanje poizkusnih atomskih eksplozij lahko prinese vsem narodom sveta lepšo bodočnost in odvrne Demoklejev meč, ki od Hirošime naprej visi nad našim planetom. Smotrna uporaba atomske energije pa bo na vseh področjih znanstvene in tehnične dejavnosti človeka omogočila doseg novih uspehov in nas pripeljala do številnih uporabnih rezultatov ter novih spoznanj. Možnosti izkoriščanja atomske energije so tako mnogostranske, da bi z njo v resnici lahko preobrazili celotno življenje na Zemlji in dvignili vse narode na višjo tehnično raven. Prepričani smo, da se bo to tudi zgodilo!

Znanstveniki predvidevajo

kako bo na svetu čez 40 let

Ali ste že kdaj razmišljali, kako bo na svetu leta 1999? Kako bo svet reševal svoja prometna vprašanja? Če niste, vam bodo na to odgovorili nekateri učenjaki. Po izjavi Georgea Edwardsa, direktorja letalskega zavoda »Vickers« in na temelju raziskovanj strokovnjakov za aerodinamiko, bodo za pot iz Londona do New Yorka; ki traja danes šest ur, povabili takrat komaj tričetrt ure, ker bodo tedaj letala, oziroma druga zračna prevozna sredstva letela s hitrostjo 4300 kilometrov na uro. Harold Arnold Griffith, vodja študijskega oddelka tvrdke »Rolls Royce« pa pravi: »Povsem sem prepričan, da se bo leta 1999 vsako civilno letalo moglo vertikalno dvigniti, pri čemer bodo premagali tudi ropot. V praksi se bodo letala dvigala in spuščala kot dvigala.«

Znani učenjak Sheperd iz angleškega zavoda za letalstvo v Harwellu je mnenja, da bodo takrat že obstajali linijski izstrelki s pilotom in brez njega. S temi izstrelki bo mogoče doseči celo mejo našega sončnega sistema. Medtem, ko bodo proti koncu našega stoletja linijski izstrelki s hitrostjo 28.000 kilometrov na uro, bodo avtomobili dosegli komaj hitrost 130 km na uro. Železniški promet bo povsem izginil. Ves tovorni promet bo v glavnem tekkel po zraku.

Podvig atomske podmornice Nautilus je dokazal možnost podmorskega prometa. Sheperd pravi o tem: »Ob koncu našega stoletja bomo potovali tako nad vodo, kakor tudi pod vodo. Ladje, ki bodo letele nad vodo, bodo bolj ekonomične

od velikih letal za prevoz potnikov in blaga.«

Ladja bo v letu 1999 predstavljala neko vrsto letala, ki bo vozila nekake tri metre nad površino morja. Za potnike, ki trpijo zaradi morske bolezni ali izgube zraka, pa bodo obstajale podmornice, v katerih se bodo ognili vsem tem nevednostim. Po mnenju Johna Cockrofta, najvišje angleške nuklearne avtoritete, bodo v začetku tretjega tisočletja pretežni del goriva proizvajali sintetično, s pridobivanjem ogljika iz premoga ali zraka. Premoga pa ne bodo več kopali rudarji (kolikor bi to bilo sploh še potrebno), ampak ga bodo pridobivali na hidravlični način. Če bi dosedanje zaloge premoga in surovega petrolea izčrpali, bo človeštvo moglo črpati gorivo iz zraka. Človeštvo ne bo nikoli zmanjkalo novih virov energije.

Gospodinjje bodo imele manj dela, ker bodo vse opravljali stroji. Poleg tega poudarjajo, da bodo ob koncu našega stoletja artikli naravne prehrane vzpostavljeni hudi konkurenci artiklom sintetične prehrane.

Televizija bo v barvah. Tisti, ki jim je v zabavo, da presedijo ure in ure pri telefonu, bodo mogli leta 1999 dati duška tej svoji strasti, ker bodo telefoni cenjeni kot danes.

Kakšna pa bo ženska moda? Sodijo, da bodo na vseмирskih potovanjih ženske nosile obleko, ki bo podobna steklenemu zvonu. Prav tako pa se ne bo čutil tisti, ki bo doživel leto 1999, če bo na vseмирski ladji naletel na ženske, oblačene v krinoline.

Woodrow Wyatt pravi, da bo v letu 1999 človeštvo na najvišji ravni svoje blaginje. Toda vsekakor bo mogel človek bolj izkoristiti svoj prosti čas.

Najvišji človek

v kontinentalnem delu Evrope je Belgijec Fernand Petit, kar pomeni v njegovem materinskem jeziku — mali. Do sedemnajstega leta je bil normalne velikosti kot njegovi ostali vrstniki. Po sedemnajstem letu pa je kar nenkrat pričel rasti z vrtočlavo hitrostjo, tako, da je bil s 25. leti velik 2,35 m.

Ta dolg in ne more niti stanovati, niti spati tako kot ostali ljudje. Ker je težak 224 kg, je bilo treba zanj napraviti posebno posteljo, v hotelih pa so mu morali postlati na podu. Za obleko potrebuje 8 metrov blaga in nosi čevlje številka 63. Ker ima predolge noge, se ne more voziti z avtomobilom. Dal si je napraviti kolo »po meri«, na katerem se vozi po svojem rojstnem kraju.

ŽIVALI na filmskem platnu

Francoz Lessour ima v pariški okolici kmetijo, na kateri redi živali. Svojo ljubezen do četveronožcev je prenesel na živali v tem smislu, da na njegovi kmetiji mačka ne preganja miši in pes ne mačke, osel pa se ne jezi, če mu opiča skoči na pleča.

V začetku se je ta čudna farma vzdrževala na ta način, da je Lessour skrbel za živali, katerih lastniki so šli kam na pot. Zdaj pa kmetijo vzdržujejo samo stalni četveronožni prebivalci, in sicer v

JADRANSKA GLADINA

V minulih letih so ugotovili nekaj zanimivih podrobnosti o Jadranskem morju, ki ga sistematično proučujejo, zlasti po drugi svetovni vojni. Ena izmed nalog: natančno določiti gladino Jadranskega morja, ki je za spoznanje nižja od drugih. Tako so izračunali, da je gladina Jadrana za 49,9 cm nižja od baltske in za 43,3 cm nižja od severnomorske.

Razlike nastajajo zaradi močnega izhlapevanja v Sredozemlju, torej tudi v Jadranu. Vode izhlapi toliko, da je skozi gibraltarsko ožino ne more priteči dovolj iz Atlantskega oceana.

glavnem tisti, ki so se uveljavili pri filmu.

Lessour je svoje živali tako zdresiral, da se ne bojijo človeka, razen tega pa zna vsaka izmed njih kako spretnost, na primer skakati skozi obroč, riniti vozček itd. Najprej so o tej nenavadni farmi pisali listi, za njimi pa so prišli izletniki, ki bi si radi ogledali živali v nenavadnem okolju. Potem so se oglasile filmske družbe.

Zdaj so nekateri štirinožni prebivalci Lessourove kmetije znani po vsem svetu. Pes Rex je nastopil že v več filmih, med drugim v »Cudnem tednu«, v katerem je spremljal Danielle Darieux. Bela miška Sophie je junakinja filma »Peš na kónju v sputniku«. Opica Cheeta je imela glavno vlogo v filmu »Brez družine«, psiček Bimbo pa se je uveljavil v zgodbi »Arhimed brezdomček«, v katerem je nastopil kot »partner« Jeana Gabina.

Nekatero živalske junake s te farme ste videli tudi že na naših platnih. Vse te živali imajo prav kot filmski igralci pogodbe s podjetji. Brž, ko je končano snemanje tega ali onega filma, se žival vrne na farmo. S svojim zaslužkom vzdržujejo druge živali, ki zanje skrbi Lessour, pa naj so »filmske zvezde« ali ne.

ZA RAZVEDRILLO

„Hopla!“

ROMAN
II. del
20

Mimi
Malenšek
Konič

Dominik je utihnil. Z Ano se ni bilo vredno prerekati. Ne prideš ji do konca. Nazadnje bi se zasmejala in rekla, da ni treba delati viharja samo zato, ker se mu je izmuznil agent tržaške ladjedelnice. Prav zdaj pa, bi ne mogel prenesti njenega posmeha.

Vida je prinesla večerjo. Dominik se je sklonil nad krožnik in začel jesti. Prvič po dolgih letih ga je obšla nejevolja, ko je gledal krožnik iz tenkega porcelana, okrašen z zlatim robom, svetli pribor in pisan podstavek. Potem pa Ana še trdi, da niso gosposki! Dosti bolj gosposko živijo, kot bi v teh resnih časih smeli! Jedel je počasi in dolgo žvečil vsak grizljaj, zdelo se mu je, da se mu ustavljajo v grlu. Nasproti mu je sedela Vida, prebirala rdečo in rumeno svilo in vezla rože. Dominik je začel nezavedno opazovati njene svetle lase, spletene v dve kiti, poviti okrog glave. Zdelo se je, da drobna glava komaj nosi bogastvo zlatih las. Za trenutek si je dejal, da je dekletu res nežno, potem pa se je spomnil Herderjevih besed in se spet razjezil. Obrnil se je k ženi in izzivalno glasno rekel:

»Pavle bi lahko kdaj pa kdaj stopil k Herderju. Vse seli bi ga bili.«

»Zastran mene,« je malomarno rekla Ana.

Vida je dvignila obraz iznad vezenja. Počasi ji je zlezla rdečica na lica. Potem se je spet sklonila in začela naglo vbadati.

Dominik je prizadeto odložil žlico. Glej no, kako je zardela! Potemtakem je pa tisto le res! Kdo bi si bil mislil! Oh, bedak, je pa rekel Herderju, da bi dal za Pavla roko v ogenj! Eeeh... Potem je rekel tako osto, kakor bi morala biti vsaka beseda udarec z bičem, ki naj zadene v živo:

»Ne bomo več odlašali. Oženi naj se! Ne maram, da bi se o njem in teje tu raznažale govorice!«

Ana je začudeno dvignila glavo, toda ker se ji je zdelo, da Dominik išče prepira, je rekla samo:

»Zaradi mene naj se le oženi.«

Potem so minuto, dve molčali. Dominik je pasel pogled na Vidini zadregi. Z zlobnim zadoščanjem je pomislil: Naj punčara čuti, da je nihče ne jemlje resno! Zavest, da jo je zadel, mu je prinesla nekakšno olajšanje. Nemir in muke celega dneva so se malce polegli v njem.

Vida, ki je čutila na sebi njegov žgoči pogled, je odložila vezenje. Kakor bi iskala pomoči, se je ozrla na Ano. »Spat grem, teta,« je dahnila.

»Že?« se je začudila Ana.

Dominik se je nagnil nad krožnik. Priznava, je pomislil. Vidim, da ni brez nič! Ta... eh, spodil bi jo! A zdaj bo deklina vsaj vedela, kako je! Naj si nikar ne misli, da bo pri Gašperinu za mlado!

Dekle je odšlo. Ana se je obrnila k Dominiku.

»Kaj neki ji je?«

Dominik je skomignil z rameni in se tuje zasmeljal.

V

Do jeseni se je Dominiku posrečilo razprodati zalogo. Ni šlo lahko; vozaril se je na vse strani in ponujal blago, marsikaj je moral dati tudi v izgubo, kljub temu pa si je oddahnil, ko je bilo skladišče prazno in je imel v blagajni gotovino. Cele tedne se je gnal; tekal je iz vigencev v skladišče in spet nazaj, sam je nadziral nakladanje blaga in čutil je radostno olajšanje, ko je stal na kamenitih ploščah pred skladiščem in gledal, kako se pomikajo čez dvorišče parizarji, naloženi tako težko, da so kolesa orala pesek prav do zemlje. Kupčija mu je vrnila samozavest in spet je bil stari Dominik.

Kakor vselej, kadar je zašel v stisko, se je tudi tokrat izkazal podjetnega in iznajdljivega. Nobenemu kovaču

ni prišlo na misel, da bi sam žgal oglje, Dominik pa je dal podreti vso slabšo bukovino in dva hlapca sta vse od poletja kuhala kope. Zdaj je imel toliko oglja, da bi mogel delati z njim vse leto in še dalje. Mogel ga je celo odprodati Herderju. Potem je odprl na travniku pod hribom gramozno jamo. Občina je potrebovala gramoz za nasipanje poti in Dominik se je pogodil z njo. Travnik, na katerem so kopali gramoz, je bil slab, rodovitne zemlje je bilo komaj za ped, spodaj pa sam pesek. Dominiku se je posrečilo dobiti za gramoz toliko, da je bil travnik pravzaprav plačan, ko so komaj začeli kopati. Šmitek, ki se mu je začel spet približevati, je zavistno rekel:

»S hudičem si, Dominik! Iz kamenja kuješ denar!«

Dominik se je samozadovoljno smehljal. Prejšnje čase mu je bilo vseeno, kaj so ljudje govorili o njem, zdaj pa je postal občutljiv.

Zdaj, ko se je rešil zaloge in mu ni bilo več treba misliti na to, da bi odpustil delavce, je z lažjim srcem gledal težke vozove, ki so odvažali blago za Družbo. Zdaj je pravil na vsa usta, da ni maral sprejeti naročila tržaške ladjedelnice in polagoma je že začel verjeti lastnim besedam. Nekoč je rekel Pavlu:

»Vidiš, fant, kako malo razumeš o kupčiji! Misli si, da moram sprejeti tisto naročilo, jaz pa sem vedel, da pri tem ne bo kruha.«

Pavle ni odgovoril. Vedel je, da se v takih rečeh z Dominikom ne kaže prerekati. Tudi ni niti za trenutek verjel, da prazno skladišče pomeni rešitev. Bilo je sicer olajšanje mučnega stanja, toda tako ni moglo naprej. Ne bo dolgo — morebiti še pred spomladjo — ko bo skladišče spet zatrpáno z blagom, oče pa ne bo mogel večno prodajati v izgubo. Prepričan je bil, da stari niti sam ne ve, koliko izgube je imel pri razprodaji. Tega ni vedela niti mati, ki je vestno knjižila vse zneske v računsko knjigo. Njegov se je morda zdelo samo dobro znamenje, ker je spet pritekalo denar v hišo.